
OTDK-dolgozat

2025.

BUDAPESTI GAZDASÁGI EGYETEM
PÉNZÜGYI ÉS SZÁMVITELI KAR

AZ ADÓRENDSZER VIZSGÁLATA AZ OECD TAGORSZÁGOKBAN
EXAMINATION OF TAX SYSTEMS IN OECD MEMBER COUNTRIES

Hadjadj Karim

Dr. Hegedűs Szilárd

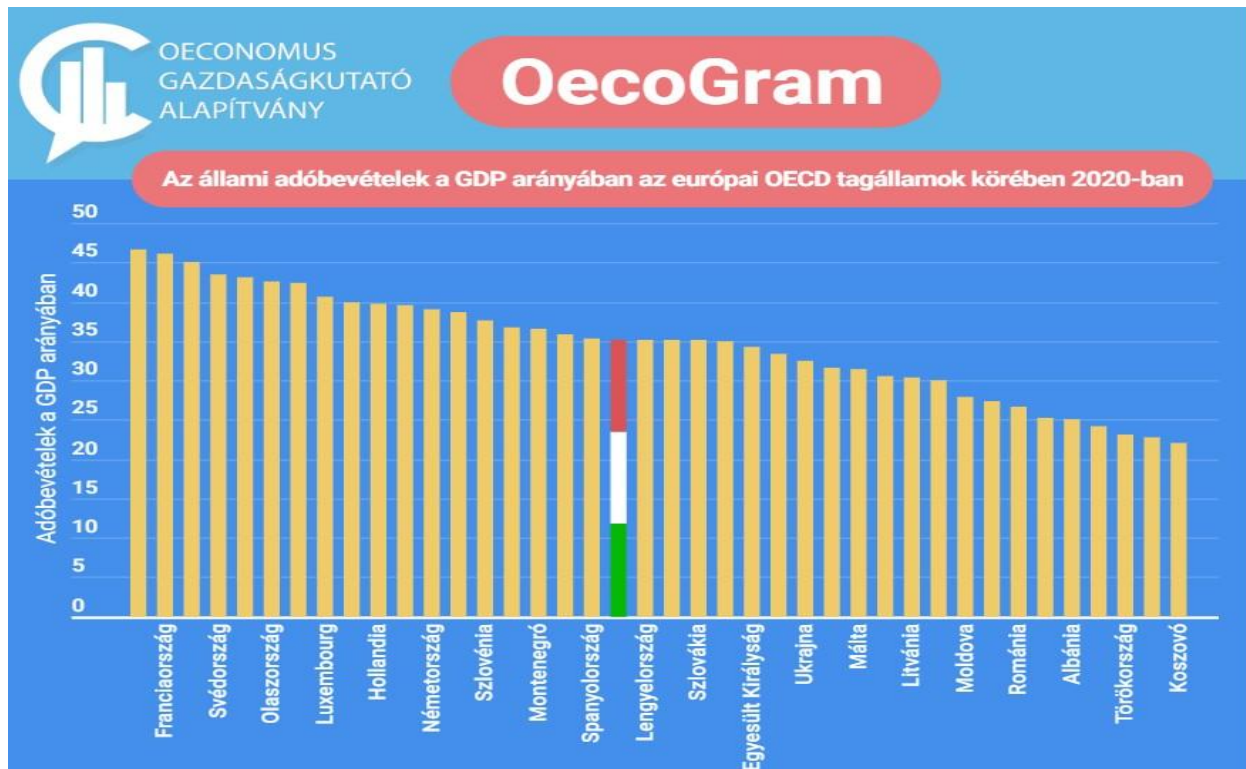
Kézirat lezárásának dátuma: 2025. január 15.

Tartalomjegyzék

1.Bevezetés.....	1
2.Irodalmi cikkek eddigi eredményei és álláspontjai	4
3.Anyag és módszertan.....	20
3.1. Korreláció vizsgálat.....	21
3.1.1. Korreláció vizsgálat eredményei	35
4.Következtetések és javaslatok.....	50
5.Összefoglalás	52
5.1. Zárógondolat.....	53

1.Bevezetés

Az adórendszerek elemzése során fontos szempont, hogy mennyire biztosítja az adóbevételeket az állam számára. Az állami bevételek nagy része adóbevételek, ezért kimagaslóan fontos, hogy egy adórendszer a lehető leghatékonyabb legyen.

1.ábra: Az Állami adóbevételek a GDP arányában az európai OECD tagállamok körében 2020-ban

Forrás: Oeconomus Gazdasági Alapítvány

A táblázatból jól látható, hogy mely OECD tagországok esetében mekkora az adóbevétel GDP arányosan. Továbbá azt is láthatjuk, hogy Franciaországnak van a legmagasabb adóbevétele a többi tagországhoz képest. Az adóbevételek maximalizálása hozzájárulhat a fenntartható gazdasági növekedéshez, továbbá biztosítja a versenyképesség stabilitásához szükséges forrásokat. Fontos kihangsúlyozni, hogy az adórendszerek hatékony működésének az egyik alapköve, hogy képesek alkalmazkodni a külső környezet torzító hatásaihoz.

Egy szemeszterig lehetőségem volt tanulni Közgazdaságtant és Adótant, amik nagyon érdekesek voltak számomra. Az a kérdés született meg ezzel kapcsolatban, hogy mik azok a tényezők és alapelvek, amik lényegesen megváltoztathatják a gazdasági

környezet dinamikáját. Nagyon sok adózással és közgazdaságtannal kapcsolatos cikket olvastam, amik arra hívták fel a figyelmet, hogy egy adórendszernek a felépítése és tökéletesítése rendkívül bonyolult és komplex. Nagyon sok külföldi és hazai közgazdászoknak az álláspontjait olvastam.

A témaválasztásom háttérében több indok fűződik meg:

1. Eddigi ismereteim és tanulmányaim során az a vélemény alakult ki bennem, hogy az adózási rendszer csak egy adalék, ami jobbá vagy rosszabbá teszi egy ország gazdasági versenyképességét.
2. Az adórendszerek méréséhez nincs teljesen objektív módszer. Az alkalmazott módszerek és gazdasági irányzatok lehetőséget adnak egy teljesen új adópolitikának a megalkotásához.
3. A kutatásból szerzett tapasztalatok és eredmények motivációt adhatnak a kutatási terület újra gondolásához.
4. Az említett személyes érdeklődés miatt már korábban megfogalmazódott bennem, hogy az adózás valamely területéről vagy aktuális problémájáról szeretnék szakdolgozatot írni.
5. A szakirodalom kevesebb figyelmet szentel az OECD tagországok adórendszereinek részletes ismertetésére és az új megoldások bemutatására. Mélyen hiszek abban, hogy az adórendszert meg lehet és meg is kell reformálni, hogy minimalizáljuk az adóelkerülések arányát.

Véleményem szerint a választott téma fontossága elengedhetetlen. A kutatás fő célja, hogy az előbb említett álláspontomat „*az adózási rendszer csak egy adalék, ami jobbá vagy rosszabbá teszi egy ország gazdasági versenyképességét*” hogyan lehet megalkotni, hogy az említett adalék tökéletesen működjön a gazdasági környezetben. Mellesleg, az évek során elért eredmények, konkrétan a 2019, 2020, 2021 és 2022 években milyen tanulságokkal szolgálnak az adórendszer működésére vonatkozóan?

Valamint ezek az országok milyen eszköztárakkal rendelkeznek a felmerült nehézségek megoldásához. A kutatási cél eléréséhez összehasonlításokat végeztem az OECD tagországok adórendszereiről. Különböző statisztikai módszereket is figyelembe vettem, valamint az általam vélt legfontosabb adóterhelési mutatókat is, amiket szintén vizsgálat alá rendeltem.

Gondolatmenetemet az alábbi fejezetek szerint fejtettem ki:

- 2 fejezet – Irodalmi cikkek eddigi eredményei és álláspontjai
- 3 fejezet – Anyag és módszertan
- 4 fejezet – Következtetések és javaslatok
- 5 fejezet – Összefoglalás

A 2. fejezetben áttekintem az eddigi irodalmak eredményeit és álláspontjait, amik meghatározó tényezők a kutatásra nézve. Továbbá a 3. fejezetben, megerősítést szeretnék nyerni arról, mely tényezők elengedhetetlenek egy hatékony adórendszer megteremtéséhez. A 4. fejezetben részletesen ismertetem az elemzések eredményeit, majd javaslatokat teszek a kapott eredmények alapján és bemutatom a levont következtetéseket. Végezetül, összefoglalom a dolgozat fő üzenetét és legfontosabb tanulságait. Továbbá miért is fontos az adórendszerek mélyebb elemzése és kutatása.

2.Irodalmi cikkek eddigi eredményei és álláspontjai

Egy ország versenyképességét, nagyon sok makrogazdasági tényező befolyásolja. Kutatásom célja, hogy felderítsem milyen statisztikai összefüggések vannak az OECD tagországok adórendszereik és versenyképességük között. Az irodalmak döntő többségiben amellet érvelnek, hogy az adórendszer egy lehetőség arra, hogy egy ország versenyképessége még hatékonyabbá váljon. Először is, ami az egyik legnagyobb befolyásoló tényező az a vállalkozási kedv. A vállalkozások meghatározó gazdasági szereplők, akiket az adórendszer és az ahhoz kapcsolódó jogszabályok nagymértékben befolyásolnak. Egy ország sokat profitálhat abból, hogy ha az adórendszere valóban vállalkozóbarát. Jelentős eredményeket érhetünk el, ha ösztönözzük a vállalatokat, hogy aktívan növeljék beruházási tevékenységüket. Tehát az adórendszer alkalmas arra, hogy külföldi tőkét áramoltasson be egy országba. (Vörös, 2011) A vállalkozások fennmaradását jelentős mértékben befolyásolja az adórendszer minősége.

Emellett más fontos tényezők is szerepelnek még pedig egy nemzet versenyképessége. Nagyon sok publikáció azt állítja, hogy lehet kapcsolati összefüggést találni a nemzeti és a vállalati versenyképesség között. Emiatt kell olyan üzleti környezetet kialakítani, ahol a vállalkozások gyorsan és hatékonyan tudnak reagálni a váratlan gazdasági krízisekre. (Varga, 2014) Kulcsfontosságú, hogy megelőzzük a vállalkozások adórendszerrel szembeni bizalomvesztését. A világbank szerint a két legmarginálisabb tényezők a vállaltok számára a társasági adón kívül nem más, mint az adó mértéke és az adóharmonizáció mélysége kulcsfontosságú tényezők egy befektetési döntés meghozatalakor. (Erdős, 2012)

Továbbá elengedhetetlen, hogy egy piacot olyan módon adóztassunk, ami ösztönzőleg hat a vállalatok gazdálkodására. Ha az adórendszert próbálnánk definiálni akkor azt mondhatjuk, hogy ez egy olyan rendszer, ami biztosítja a közterhek egyenletes elosztását. Ha ez a rendszer hatékonyan tud működni akkor képes megnövelni a társadalmi jólétet. Ezért is fontos, hogy ez a rendszer a lehető legkedvezőbb legyen a vállaltok számára, mert akkor elkerülhető az adómorál romlása. Fontos kiemelni, hogy az adó a modern állam működésének egy alapvető pillére. Letner Csaba közgazdász szerint: *„minden adórendszer magán viseli az őt létrehozó, illetve működtető állam és politikum jellegzetességeit. Az optimálisan kialakított adórendszer rendelkeznek belső*

kohézióval, organizáló erővel és képes megvalósítani a gazdaságpolitika céljait” (Lentner, 2016, pp. 11-12).

Az adórendszernek valóban erős kohézióval kell rendelkeznie, mint például ösztönzi-e az adórendszer a vállalatokat innovatív megoldások kidolgozására. Emellett fontos, hogy a társasági adót olyan módon alakítsák ki, hogy az kedvező legyen a vállalkozások számára. Sajnos gyakran előfordul, hogy egy ország adórendszere nem hatékony, ami miatt a gazdasági szereplők hajlamosak elkerülni adózási kötelezettségeiket. Ezek az elmulasztások torzító hatás gyakorolnak az ország versenyképességére. (Részegi, 2010) A fejlett országok adórendszerei az adóelkerülést próbálják a lehető legkisebb mértékre minimalizálni. Ahhoz, hogy egy gazdaság versenyképessége tiszta tudjon maradni természetesen nagyon sok tényezőt kell figyelembe venni. Adózás szempontjából fontos, hogy a gazdasági szereplők értsék az összefüggéseket, azaz mit adózunk és miért kell a nyereségünk után adót fizetni. A vállalatok esetében jelentős problémát okozhat a társasági adó magas mértéke. Érdekes az a tény, hogy az adózási alapelvek közül az egyszerűség elve az, ami eldöntheti, hogy egy adórendszer mennyire is hatékony.

Adam Smith szerint az adó legyen konkrétan meghatározva. A gazdasági szereplők teherviselése egyszerűen és pontosan legyen meghatározva. Tehát a modern gazdaságban a közgazdászok azt mondják, hogy egy hatékony adórendszernek betarthatónak, és betartathatóan kell, hogy működjön. Továbbá átláthatónak kell lennie és egyszerűnek. Különösen fontos kiemelni, hogy az egyszerűség elvének mindenképpen érvényesülnie kell, hogy az adórendszer a gazdasági szereplők számára érthető legyen. A Covid-19 pandémia után több ország igyekezett egyszerűsíteni saját adózási adminisztrációját. Hiszen a gazdasági szereplőknek számos adózási adminisztrációs feladatot kell elvégezniük, például a bevételek helyes elkészítését. A Covid-19 ideje alatt az országok felismerhették, hogy az adózási adminisztráció jelentős egyszerűsítését érhetik el a modernizáció és digitalizáció révén. Ha az országok ezt sikeresen kiviteleznék, csökkenthetnék a torzításokat, és hatékonyabb adórendszert alakíthatnának ki. (OECD, 2021)

Az is lényeges, hogy az ilyen típusú adórendszeri reformok ne akadályozzák más adójogszabályok vagy adónemek működését. Az adórendszer egyik fontos feladata, hogy biztosítsa a költségvetési finanszírozás biztonságát és stabilitását. Ennek okán kell óvatosan bánni a költségvetési rezilienciával. (Domokos, 2022) Általánosságban úgy

vélük, hogy ha egy adót mérséklünk akkor az ösztönzőleg hat a gazdaságra. De ez sajnos nem mindig van így. Ami még inkább igaz, hogy nincs egy meghatározott adórendszer, ami minden állam számára sikeres lenne. Ezért is nagyon érdekes kérdés, hogy az OECD országok kapcsán milyen fajta adórendszer lenne kollektíven hatékony és méltányos.

Adam Smith szerint az adórendszernek általánosnak, igazságosnak és kényelmesnek, azaz egyszerűnek kell, hogy legyen a gazdasági szereplők és a társadalom számára. Genschel és Schwarz szerint az adóverseny, pozitívan korrelál a külföldi ügyletekkel. Másrészt, függ a külső externáliák hatására, azok az adórendszerek vannak veszélyben, ahol a gazdaság nyitottan működik. Az OECD országok közül vannak is ilyen országok, amikkel számolnunk kell, ha változást szeretnénk bevezetni, ilyen ország például: Magyarország. Chen és Smekal kutatási eredményeikből az következik, hogy akkor lesz Pareto-hatékony egy rendszer, ha törekszünk a harmonizációra és egyben csökkentjük a társasági adó piactorzító hatásait. (Tompai, 2016) Továbbá vannak más közgazdasági modellek, ahol megpróbálják a hatékony adórendszert megállapítani minden egyes tényező változatlanlansága mellett. Az adózásnak az általános szerepe, hogy a költségvetési kiadásokat fedezze. A versenyképességet nagyon könnyű befolyásolni különböző makrogazdasági tényezőkkel. Az egyik legfontosabb a makró tényező az nem más, mint az inflációnak a nagysága.

Az államon kívül nincs más intézmény, ami a kényszer hatalmát gyakorolhatja. Két ilyen modell a Laffer-görbe és Phillips görbe, Mindegyik modell más-más problémák megoldásában segíti a közgazdászokat, feltárva az egyes makrogazdasági tényezők közötti összefüggéseket. A Phillips görbe a nominális bérek és a munkanélküliségi szint közötti összefüggést írja le, ami azért fontos mert adókedvezményekkel tudjuk a munkáltatókat ösztönözni arra, hogy foglalkoztassanak több munkavállalót. De fordítva is igaz, hogy munkavállalók is ösztönözhetőek arra, hogy ne legyenek munkanélküliek. A Laffer-görbe pedig azt szemlélteti, hogy milyen összefüggések találhatók az adókulcsok növekedése és az adóterhek között. Ezekre a problémákra az adórendszereknek megoldásokat kell adniuk, hogy a szabályozások relevánsak és érthetőek legyenek a gazdasági szereplők számára. A mai üzleti világban egy nehezítő faktor, hogy szinte globalizálva lettek az országok gazdaságai. Czékus Ábel doktori értekezésben így fogalmaz az adóversenyről, ahol a nemzetközi gazdaság hozzájárul a reálgazdasági *adóoptimalizáláshoz „minden eddiginél fejlettebb pénzügyi infrastruktúra, a termelési láncokba szerveződő multinacionális vállalatok, az*

immateriális javak felértékelődése vagy a termelési eszközök és erőforrások mobilitása.” (Czékus, 2019, pp. 7-8).

Láthatjuk, hogy az adórendszernek számos külső hatás ellen kell védekeznie, hogy a gazdasági szereplők és az államok versenyképessége ne sérüljön. Emiatt különösen fontos, hogy az "okos adózás" fogalmát beépítsük az adózási kultúránkba. Ez mit jelent? Ez azt jelenti, hogy az adórendszer legfontosabb feladata a fenntarthatóság biztosítása. Ennek a rendszernek az alappillérei: az okos adók, az okos adóigazgatás és az adózást segítő okos informatikai alkalmazások. A cél egyértelműen a környezetszennyezés mérséklése és enyhítése. (Bordás, 2019)

Ha a nemzetállamok ezt a stratégiát követik, az adórendszer még kifinomultabbá válhat, és elősegítheti a gazdaság hatékony növekedését. Az OECD országok számára ez nagy lehetőség arra, hogy az adóügyi együttműködésüket tovább mélyítsék a gazdasági előrelépés reményében. Emellett szeretném megemlíteni néhány olyan adóügyi eszközt, amelyek ösztönzik a gazdasági növekedést. Ezek lehetnek megtakarítást, beruházást és munkakínálati ösztönzők. Ezeket a folyamatokat elérhetjük olyan adóreformok révén, amelyek kifejezetten egy-egy terület kijavítására vagy újragondolására irányulnak.

Vannak közgazdászok, akik szerint az adóreformok is megoldást jelenthetnek. Egyik ilyen közgazdász Matolcsy György volt, aki azt hangsúlyozza, hogy az adórendszer legyen Fenntartható és biztosítsa az egyensúlyt, modern adók bevezetése és az azonos versenyfeltételek megteremtése stb. (Tompá, 2016)

Az adóreformok elsősorban a méltányossági kérdést próbálják megoldani, hiszen az adókedvezményeket többnyire csak a nagy multinacionális vállalatok tudták kihasználni. Az adórendszer sajnos nem tud minden gazdasági szereplőt egyenlő félként kezelni, csak mérsékelni tudja az egyenlőtlenségi problémákat.

Emiatt is az adóterhek eltérőek lehetnek, és az adóteher is meghatározó tényező az adórendszer hatékonyságában. A klasszikus közgazdaságtani modellekben az adó hatását holtteher-veszteséggént jelentkezik. A holtteher-veszteségnél sérül a termelői többlet és a fogyasztói többlet. Az adózás következtében csökken a jövedelem, és a legnagyobb kihívás az, hogy egy hatékony adózási rendszer mellett csökkenthető-e a holtteher-veszteség. A probléma abból adódik, hogy a szelektív adózásnál a határkölttség és az ár eltérnek. Ha a kereslet és a termékszerkezet változásai azonosak lennének.

Emiatt a szakirodalom nem az adóztatást hibáztatja a források allokálásában bekövetkezett hatékonyságsérülésért, hanem a szelektív adóztatás az, ami a problémát megteremti. (Erdős, 2006)

Az adóterhek között meg kell határozni, hogy jelenleg a direkt vagy az indirekt adózás van-e hangsúlyban. Általános tény, hogy a munkanélküliségi és gazdasági részesedés az ipari szektorban szignifikánsan pozitív irány fedezhető fel. Továbbá az adóterhek leginkább az állami szektorban egy fontos indikátor. Emellett szoros kapcsolat van a GDP és adóterhek között. Érdekes tény, hogy az infláció növekedése nagy mértékű terheket tud okozni. (Celikay, 2020) Fontos, hogy az adóterheket is számításba vegyük, hogy az adóverseny ne veszítsen a hatékonyságából. Fontos még kiemelni, hogy az adóteher szignifikánsan reprezentálja azt aényt, hogy az adóterhek nagy befolyásoló erővel bírnak. A társadalmi jólét fennmaradása szempontjából ez egy rendkívül fontos tényező. (Macek, 2014)

Most nézzük meg, hogy az adóterhek hogyan hatnak a tőkére. Először is egy negatív kapcsolatot vélhetünk fel általánosságban és a külföldi tőke és a társasági adózás kapcsolatában. Fontos, hogy az ország olyan adórendszert alakítson ki, amely vonzó marad a potenciális befektetők számára. Természetesen a mai gazdaságoknak egyfajta könnyítés lehet, hogy az országok globalizálva lettek, ez lehet előny is meg hátrány is egyaránt. Ha egy hatékony adórendszert szeretnénk kiépíteni, fontos, hogy átgondoltan közelítsük meg az adóterheket. Szerencsés először összehasonlítást tenni a különböző adórendszerek között, hogy melyik rendszer mekkora mértékű adóterheket viselnek a gazdasági szereplők.

Fontos először a redisztribúciós folyamatokat megvizsgálni.

A redisztribúció az adózásban azt jelenti, hogy az adórendszer úgy osztja szét a jövedelmeket, hogy az társadalmi igazságosságot biztosítson, és ne okozzon feszültséget a társadalom tagjai között. Az adóterhek ábrázolására a Laffer-görbe a leghatékonyabb eszköz, feltéve, hogy a modell feltételei teljesülnek. Továbbá a forrás allokáció is egy fontos befolyásoló tényező az adóterhek megállapításában. Általánosságban a közgazdászok azt mondják *„minél kisebb ráfordítást emészt fel az adózás, akár adóügyi hatóságok, akár az adózási kötelezettségnek eleget tevő vállalatok és a háztartások részéről, ez annál kedvezőbb az alakulásra nézve”* (Erdős, 2006, pp. 5-6).

A források allokálási mechanizmusa kulcsfontosságú tényező az adórendszer hatékonysága szempontjából. Hiszen minél több probléma van a források allokációjával, annál kedvezőtlenebb és romlik a hatékonyság színvonala. A gazdaságpolitikának kell és szükséges foglalkoznia az adózás költségeivel. Először is az OECD országok adózási rendszerébe hozott változásokkal kezdeném a gondolatomat. Az OECD országok közti nemzetközi adózás alapelveit az 1912-es években a Nemzetek Szövetsége által megalkotott alapelvein nyugszik. Ezeknek az alapelveknek a célja az volt, hogy nemzeti szabályok egymásra hatásából származó túladóztatást és az ebből fakadó kettős adóztatást elkerülje. Ezek az alapelvek a napjainkban is elengedhetetlenek, hiszen segítik megteremteni a fenntartható gazdasági növekedés alapjait. A vállalatok nemzetközi tevékenységéből származó jövedelmeiknek az adóztatását kezdetben a nemzetállamok főként szuverénen és unilaterális módon szabályozták. (DR. Dankó&Tóth, 2016)

Raymond Vernon rámutatott arra, hogy a multinacionális vállalatok és az érintett államok aszimmetrikus erőviszonyban állnak egymással. Ennek a magyarázata az, hogy „multinacionális vállalatoknak lehetőségük van áthelyezni tevékenységüket egyik ország területéről a másik ország területére addig a kormányzatok elkötelezettek a nemzetállam területét illetően”. (DR. Dankó&Tóth, 2016) Ezáltal a szupranacionális szervezetek összehangolt adópolitikai törekvésekkel próbálnak az egyenlőtlen erőviszonyok kompenzálására.

Manapság az OECD és az ENSZ által kidolgozott ajánlásai alapján az államok több adóügyi egyezményt kötöttek, hogy az országok adórendszerei hatékonyabban működjenek.

Továbbá több ország is beemelte a szokásos piaci ár elméletét az adózási rendszerükbe. A szokásos piaci ár elmélete azt mondja ki, hogy minden gazdasági szereplőnek úgy kell az árakat kialakítani, hogy egymással szemben függetlenek legyenek. Jelenleg is elfogadott gazdasági elv, ha egy gazdasági szereplő nem tartja be az alapelvet, akkor szankciók sújthatják. Az OECD országok egyik legnagyobb kihívása az a BEPS, ami „a nyereség másik államba való áthelyezéséből eredő társasági adóalap amortizációt” jelent. A BEPS egy komoly kihívást jelent az adórendszerekkel szemben, hiszen a BEPS egy olyan jelenség, ami az adóbevétel komoly kiesését jelentheti.

Az OECD országok külföldi befektetők számára kedvező adózási rendszert teremtenek meg ahhoz, hogy a külföldi tőkét magukhoz vonzzák, és ehhez a vállalatok igyekeznek globális adóterhelésüket minimalizálni. (D. R. Dankó&Tóth, 2016) A 15 pontból álló BEPS programnak a célja, hogy a multinacionális vállalatok jövedelem-átcsoportosításának megakadályozását és elkerülését, valamint a transzferárazással kapcsolatos nagyobb átláthatóságot próbálja a lehető legpontosabban megoldani. (DR. Dankó&Tóth, 2016)

Emiatt fontos, hogy az OECD országok együttműködjenek. De mik is lehetnek még hatással az adóversenyre? Fontos kiemelni, hogy a hatékonyság érdekében más külső befolyás nem sértheti az adórendszert. Ezek a befolyásoló tényezők lehetnek például politikai lobbik, amelyek nem a gazdaság érdekeit veszik figyelembe, hanem saját politikai vagy rövid távú céljaikat. Ezek súlyos torzító hatást indukálhatnak, amelyek GDP-csökkenéshez is vezethetnek.

A források szerint számos pillérje van a versenyképességnek, írásomban most 12 pillért fogok felsorolni. Ezek a pillérek az intézmények, infrastruktúra, makroökonómiai környezet, egészségügy, hatékony árupiacok, munkaerőpiacok, tőkepiac, innováció, méretgazdaságosság és az üzleti rendszer kifinomultsága.

Az intézményi rendszer és az adózási adminisztráció gördülékenysége miatt ez különösen fontos. A makroökonómiai környezetben pedig modellezni tudjuk az adózási téziseinket, az oktatás fontossága elengedhetetlen. Hiszen az emberek megismerhetik mi az adózás lényege, és miért is adózunk. (OECD, 2011) De most kanyarodjunk el egy sokkal fontosabb adózási kérdésre még pedig, hogy egy adórendszer mitől is lesz hatékony. Azaz, ha egykulcsos vagy kétkulcsos adórendszert használ-e egy ország. Az írásomban külön kiemeltem azt a nagyon fontos adózási alapelvet, hogy az adórendszernek meg kell felelni az egyszerűség alapelvének.

Richard Blundell közgazdász így vélekedik az egykulcsos adózásról *„egy kulcsos adó nem teszi egyszerűvé az adórendszert. Már csak azért sem, mert ha különböző jövedelmtípusok eltérő módon adóznak, akkor a valóságban kvázi több kulcsról beszélhetünk”*. (Bordás, 2019, pp. 20-21) Továbbá fontos befolyásoló tényező egy adórendszer működése során, hogy az ország gazdaságában progresszív, degresszív vagy arányos adóztatást hajtunk-e végre. Az adóztatási módszereket lehet térségek szerint is csoportosítani. Európa nyugati részén jellemzőbb, hogy a progresszívabb adóztatást

választják. Hazánkban a lineáris adóztatás módszerét alkalmazzuk. Minden országban, ahol progresszív adózás folyik, a magasabb jövedelemmel rendelkező magánszemély nagyobb adóterhet visel. A régebbi időkben a volt szocialista országok körében elterjedtebb volt a lineáris adóztatás. Magyarország is ezt a formát választotta, hiszen ő is a keleti szocialista blokkba tartozott. Örök vita folyik arról, hogy miért lehet jobb a progresszív adózás.

A fő érv általában az szokott elhangozni, hogy a szándékolt megtakarítások aránya országos szinten nagyobb lehet. De a megtakarításoknál van még egy fontosabb szempont az nem más, mint a beruházási klíma. (Erdős, 2014) Ami összefüggésben áll, hogy a beruházások igazodni szeretnének a szándékolt megtakarításhoz. Egy gazdaság számára a beruházások elengedhetetlenül fontosak a hatékony növekedés szempontjából.

A progresszív adózásnak szeretném az előnyeit felsorolni, ami meggyőzheti az országokat abban, hogy miért lehet hatékonyabb, mint az egykulcsos adórendszerrel más néven „lineáris adóztatásnál”.

Először is, az állam számára hatékonyabban tudja a szükséges adóbevételeket biztosítani. Továbbá, a társadalom nagyobb része az adózási rendszert akkor tartja igazságosnak, hogy ha a nagyobb jövedelmű állampolgárok nagyobb adóterhet viselnek (Erdős, 2014). Fontos hangsúlyozni, hogy ez egy rendkívül érzékeny probléma, amely ma is aktuális vita tárgya a közgazdászok körében.

Másodszor, a termelés üteme és volumene soha nem egyenletes, mivel a fluktuációk jelentősek, ami veszélyeztetheti a gazdaság stabilitását. Emellett még a beruházási hajlandóság is csökkenhet, hosszabb távon gazdasági hátrányt okozhat. A progresszív adóztatás gyógyszer lehet ezeknek a problémáknak a helyreállításához. A lineáris adózás is lehet egy megoldás, de a hatása sokkal lassabb lehet. (Erdős, 2014). A gyorsaság gyakran kulcsfontosságú tényező, hiszen ezzel gazdasági versenyeket lehet megnyerni.

Harmadszor, egy fontos összefüggést fogok bemutatni: ha egy ország a progresszív adózásról áttér az egykulcsos adózásra. Abban az esetben lehet ez racionális döntés, ha a beruházási klíma nagyon kedvező. Ennek a reakciója, hogy a beruházás kereslete megnövekszik, 1995-ben volt erre példa amikor a gazdaságok a helyreállítási periódusban áttértek az egyik adóztatási rendszerről a másikra. Ennek eredménye, hogy a beruházások feltudták szívni a szándékolt megtakarításokat. A beruházásoknak a

növekedése sokkal gyorsabban történt, mint a GDP-é. (Erdős, 2014) Az egykulcsú adózási rendszer sok esetben rövid távon lehet eredményes. Hiszen, ha egykulcsos adót vezetnek be akkor a megtakarítási ráta megnövekszik. Hirtelen a megnövekedett nettó jövedelmet nagyobb százalékban megtakarítják az emberek, de egy idő múltán elkezd csökkenni. (Erdős, 2014)

Vannak más fajta meglátások, még pedig nem az egykulcsos adórendszer az, ami igazán bonyolítaná az adózást. Hanem a túl sok kedvezmények és mentességek használata. Érdekes számomra az a jelenség, hogy az országoknak az áfa és társasági adónak a kapcsolata. Például Franciaországban a társasági adó mértéke magas, ami 25% és az ország áfája 20%. Magyarországon pedig pont fordítva van a társasági adó mértéke 9% és az ország áfája 27%. A kérdés az, hogy melyik ország adórendszere a hatékonyabb. Mitől hatékonyabb az egyik, mint a másik, és hogyan befolyásolja a vállalkozói kedvet? Mindkét országnak más az adórendszeri logikája, térség válogatja meg milyen adózási logikát folytat.

Az OECD országok kapcsán az egységesítés gondolata nagy előrelépést eredményezhet, ha az adópolitika az országok között közel azonos lenne. A jelenlegi adózási modellek: skandináv modell, angolszász modell, kontinentális modell, közép európai modell és mediterrán modell. (Czékus, 2019)

Mindegyik modell arra törekszik, hogy kisebb-nagyobb sikerrel fenntartsa a jólétet. Amennyiben egy olyan modellt szeretnénk megalkotni, amelyet az országok közel azonos szinten alkalmaznának, néhány kulcsfontosságú tényezőt figyelembe kell venni. Ezek a faktorok lehetnek adózási és nem adózási rendszerhez kötődő faktorok. Adózási faktorok lehetnek: adózási adminisztráció, adók komplexitása, adóátutalás gördülékenysége, gazdasági szereplők reagálása az adó változásokra, adótervezés, adóincidens, nemzetközi adózási szabályok, nemzetközi adókihatások, fiskális hatások, adó hatás a biztosításokra. Nem adózási faktorok lehetnek: gazdasági rendszerek különféle hatásai, időhorizon, kompenzációs mechanizmusok, társadalmi preferencia, Nem adózási ösztönzők, juttatási rendszer kapcsolatai, különböző makrogazdasági befolyásoló tényezők (pl: demográfiai faktor). (OECD, 2016)

Ha ezeket a tényezőket figyelembe vesszük, és ezek köré építjük ki az adórendszereket egységesen az OECD országokban, ezek az országok jelentős gazdasági előnyre tehetnek szert. Továbbá, számos közgazdász kutatást végzett arról, hogy az OECD

országok adórendszerei milyen hatékonysággal működnek a fiskális szabályozások és a redistribúciós mechanizmusok terén. Arra az eredményre jutottak a kutatók, hogy 2008-ban jelentős javulás mutatkozott. Ezt javulását mélyíteni kellene hiszen ez is egy fontos befolyásoló tényező az adórendszerek működéseik kapcsán. A 2015-ös OECD jelentés szerint a jövedelmi disztribúció tekintetében jelentős trend mutatkozik, ami az elszegényesedési kockázat növekedésére utal. (OECD, 2016)

Számos tanulmány mélyrehatóan vizsgálta a személyi jövedelem és a gazdasági növekedés közötti kapcsolatot. De az írásom számára az egyik legfontosabb adónem az a társasági adó. A társasági adó fontos a külföldi tőke bevonzásához.

A közgazdászok szerint a társasági adó és a gazdasági növekedés között szignifikánsan negatív kapcsolat van. A társasági adó adóalapját a számvitelileg levezetett adózás előtti eredményből származik. Ezután különböző csökkentő vagy növelő tételek manipulálhatják az adóalapot.

Összeségében a társasági adóalapot így határozzuk meg. Magyarországon a társasági adóról az 1996.évi LXXXI. törvény rendelkezik. A források szerint *„A társasági adó rendszerében az aktuális gazdaságpolitikai célkitűzésekkel összhangban beruházás ösztönző, az elmaradott térségek felzárkóztatását elősegítő, tovább a kis- és középvállalkozások működését támogató kedvezmények működnek”*. (Tompai, 2019, pp. 24-25) A vállalkozások működését és a befektetések áramlását jelentős mértékben befolyásolja a társasági adó mértéke, valamint az ahhoz kapcsolódó adókedvezmények.

A társasági adó szabályozása fontos hiszen jelentős hatással tud lenni az adóverseny tisztaságra. Káros adóversenyről akkor beszélünk, amikor egy külföldi multinacionális vállalat szignifikánsan kedvezőbb adózási feltételekhez jut, mint a belföldi vállalatok, vagy csak nagyon csekély mértékben adózik. Ami azt eredményezi, hogy a méltányoságnak az alapelve sérül. (Erdős, 2012) Ez alapján arra is következtethetünk, hogy az állam diszkriminálhat egyes vállalatokat. Ilyen kedvező helyzetben a multinacionális vállalatok képesek lesznek beruházásaikat megvalósítani.

Források szerint a társasági adó szabályozásában elsősorban az adókedvezményeket kell átformálni, hogy kiküszöböljük a diszkrimináció veszélyét, valamint megakadályozzuk az adóparadicsomok létrejöttét. A kutatásom során a társasági adó egy nagyon fontos elem lesz. Hiszen minden adórendszernek az egyik legfontosabb adóneme az a társasági adó. Az OECD tagországainak társasági adókulcsa rendkívül magas. Annak ellenére,

hogy az országokban magas a társasági adókulcs, a gazdaságok mégis hatékonyan tudnak működni.

A stabil adózási jogrend és a kedvező feltételek mellett a vállalatok bizalma megnő az adott országgal szemben. Az adórendszernek erősnek és stabilnak kell lennie. Számos piaci elemzések vannak, amik hatékonyak lehetnek az adórendszer megismeréséhez. Ilyen elemzés pl: STEEP elemzés. Egy beruházás sorsát az adózás nagy súllyal szerepeltet a döntéshozatalban. Magyarország rendelkezik az egyik legalacsonyabb társasági adóval. Magyarország a társasági adóját 2017-ben csökkentette, ami a hazai vállalkozások beruházásainak az élénkítését vette célul. Továbbá, az ország pozícióját szeretné stabilizálni, hogy minél több külföldi multinacionális vállalat érkezen és beruházásokat végezzenek Magyarországon.

Egy ország jelentős gazdasági előnyt szerezhet azáltal, ha megismerkedik egy új üzleti kultúrával, amely ösztönzi a megújulást. De emiatt is kellő figyelemmel kell azt kísérenünk, hogy a változás során ne veszítse el stabilitását az adórendszer. Az OECD jelentések szerint, az adózási rendszer akkor hatékony, ha nyitott a megújulásra. Azaz egy innovatív adórendszer egy sikeres és hatalmas gazdasági növekedést kellően nagy hatással tud előmozdítani.

OECD országoknak folyamatosan törekedniük kell az innovációra. A mai üzleti környezetben az innovációval az országok és vállalatok gazdasági versenyeket tudnak megnyerni. Magyarországot külön kizseretném emelni, hiszen jelentős innovatív megoldásokat hajtott végre az adózás területén.

Megjelent az eSZJA, EKAER, Online pénztárgépek és az Online számlázás. Az eSZJA-t a Nemzeti Adó és Vámhivatal üzemeltet. Az eSZJA lehetőséget ad a magánszemélyeknek, hogy saját maguk készítsék el az adóbevallásaikat, a munkáltatói adómegállapítás már nem szükséges. A következő hasznos innovatív megoldás az a EKAER aminek a neve: Elektronikus Közti Áruforgalom Ellenőrző Rendszer. Az EKAER-t ugyanúgy a NAV működtetett. A rendszer célja a gazdasági szereplők pozíciójának a megvédése és az áruforgalom gördülékeny működésének a biztosítása. A rendszer egy nagyon leleményes megoldás hiszen segíti mérsékelni az adóelkerülések számát.

Az online pénztárgépek és az online számlázási megoldások bizonyultak a leghasznosabbnak. Az online pénztárgépek hozzájárulnak az adómorál stabilitásának megőrzéséhez, az adórés csökkentéséhez és a költségvetési bevételek védelméhez. Az online számlázás pedig az adatoknak a könnyebb visszakereshetőségét biztosítja a NAV számára. (Tompá, 2019) Ezek a megoldások elősegítik a gazdaság kifehéredését, erősítve a méltányosság fontosságát. Ezzel az adórendszer is hatékonyabban tud működni. Az OECD országok számára nagy lehetőség lenne, ha az adórendszerüket a lehető leginnovatívabbra formálnák át.

Az országok nagy mennyiségű pénzt fektetnek be, a kutatás és fejlesztési tevékenységekbe. Az OECD országok lépcsősen valósítják meg. Az 1. lépcsőben vannak a kutatási és fejlesztési inputok, ami tartalmazzák (pl: az épületek és berendezések), ez követi majd a saját ötletek a megvalósításban (pl: bevételek). Végül az immateriális javaknak a fejlettsége tartoznak még az 1. lépcsőben (pl: felhasználási jog). 2. lépcsőben pedig az immateriális javak felhasználása követi. (OECD, 2011) A vállalkozások életében fontos szerepet játszik az immateriális javak. Az immateriális javakból születik meg az innováció, amiből később a vállalatok gazdasági előnyt tudnak realizálni.

Az adózás terén nem csak az immateriális javak jelentős tényezők. Hanem a vállalkozások erőforrásainak a mértéke is fontos szempont. Ha az állam biztosít támogatásokat a vállalkozások számára akkor az hosszú távon GDP növekedését tud eredményezni. Az állami támogatásokkal ösztönözhetők a vállalkozások a beruházások végrehajtására. Adókedvezményekkel is lehet a vállalatokat ösztönözni, hogy a tevékenységük hatékonyan tudjon működni.

Az adórendszernek kötelessége ösztönözni a vállalatokat, és az adózás terén számos lehetőség kínálkozik ennek megvalósítására. Tehetjük azt, hogy szankciókat vettünk ki, ami fékező hatást gyakorol valamivel szemben, vagy adókat vezetünk ki mert azok nem tudták a funkciójukat kellőképpen betölteni. Fontos kiemelni, hogy indokolatlan szankciókat ne vessünk ki, mert visszatárhathják a vállalkozásokat. Ami megzavarhatja a gazdasági tevékenységüket. A szankciók alkalmazását kellő óvatossággal kell kezelni, mivel ezek az intézkedések visszafoghatják a nemzetgazdaság fejlődését.

Ritkán fordul elő, hogy egy ország adórendszerébe új adókat vezessenek be a gazdasági növekedés reményében. A környezet védelem egy kellő nagy figyelmet kap az üzleti világtól. Minden iparág törekszik a környezetszennyezés minimalizálására. Ennek

alapján az adórendszer lehetőséget kap új adók bevezetésére, amelyek a „zöld” adók lennének. A zöld adók arra ösztönzik a vállalatokat, hogy tevékenységüket a lehető legkisebb mértékben károsítsák a környezetüket. Az Európai Unióban már bevezették a zöld adók használatát.

Az OECD országai számára fontos vita tárgyat képezi a zöld adók mértékének meghatározása. Az OECD országok szeretnék vezetni a szénadót. A szénadó célja az üvegházhatás csökkentése. Ennek érdekében magas adóterhet kell viselnie annak a vállalatnak, amely fosszilis energiát használ. A modern gazdaság már inkább előnyben részesíti a megújuló energiaforrások felhasználását a nem megújuló energiával szemben. Azaz számos ország társadalmilag elfogadná, ha a környezetvédelemmel kapcsolatos adókat megemelnék hiszen az emberek egészsége egyre jobban veszélyeztetve van a klíma változás által. Ilyen ország, aki elfogadhatónak találja a környezetvédelemmel kapcsolatos adó növelését az nem más, mint Norvégia. (Carattini et al., 2017) Tehát megállapíthatjuk, hogy a „zöld” adók is már nagy befolyásolási szereppel rendelkeznek a versenyképesség meghatározása terén. De a nemzetközi versenyképességet még mindig a magas termelési szint határozza meg. A nemzetközi adózás segíthet a versenyképesség javításában.

Ha konkretizálni szeretném a versenyképesség legfontosabb tényezőjét, akkor meg kell említenem, hogy ez a vállalati szektor. A fő érv amiért támogatni kell a vállalatok szektorát, mert egy ország termelési erejét többségében a vállalatok adják. Továbbá a vállalatok teremtik meg az innováció lehetőségét, ami jelentősen hozzájárul az országok társadalmának jólétének javulásához. (Diana Rusu&Roman, 2018) Fontos, hogy pontosan meg tudjuk határozni és kimutatni, mikor válnak az adóversenyt ösztönző tényezők károsakká a gazdaság egészére nézve. "Az országok adójogszabályainak nagy szerepe van abban, hogy milyen feltételeket biztosítanak a vállalkozások számára. Az adójogszabályok stabilitása fontos mutatója annak, hogy mennyire működik egy ország gazdasága. Kifejezetten fontos az OECD országok számára, hogy a jogrend a lehető legátfogóbb legyen és segítse a vállalatok gazdálkodását. "Az adóverseny fontos tényező a külföldi tőke bevonása és a nemzetközi tőkeáramlás szempontjából. De az adóverseny szempontjából, az adóharmonizáció meghatározó elem a hatékonyság megteremtéséhez. Két szempontot szeretnék kiemelni az egyik szempont, hogy „A nemzeti adórendszerek szuverenitásából adódó szabadsága így igen nagy, a szabályozása során csak arra kell

ügyelniük, hogy ne tartalmazzanak a versenyszabadság korlátozását eredményező rendelkezést, és ne diszkrimináljanak”.

A másik szempont „Az adóverseny megfékezésére is megfelelő eszközként szolgálhat az adóharmonizáció, ha sikerülne az ellentétes érdekek mentén az erre irányuló közösségi szabályokat alkotni és betartani”. (Erdős, 2012, pp. 101-102)

Továbbá most a káros adóversenyre vonatkozó jogisزابályozásokat fogom átnézni. 1998-ban az OECD elfogadott egy jelentést, ami a káros adóversenyek problémájára hívta fel a figyelmet. A jelentésnek nagy sikere volt hiszen példaértékű ajánlásokat tartalmazott. A jelentésnek nem volt kötelező ereje, de mégis a külső államok elfogadták és önkéntes jogkövetést hajtottak végre. Az OECD jelentés egy saját víziót mutatott arról, hogy hogyan kerülhető el az indokolatlan káros adóverseny. A jelentés három csoportba sorolja, azok az adórendszereket, amik károsak a gazdaságra nézve. Egy káros ösztönző lehet az, amikor egy adórendszer minimálisan adóztatja meg a jövedelmeket, az ilyen rendszereket hívjuk „adóparadicsomoknak”. Az adóparadicsomok környezetében szoktak a vállalkozások offshore cégeket működtetni mert az adómértéke nagyon alacsony vagy nulla. (Erdős, 2012)

Fontos ezt az állapotot elkerülni mert az adórendszer nem lesz képes megfelelő mértékű adóbevételeket termelni az állam számára. A másik kategória, ha egy adórendszer alacsony adószintet alkalmaz. Az ország adóbevételei közül a jövedelemadó nagyobb arányt képvisel az e fajta adórendszerben. Ezért alapvető fontosságú, hogy a kedvezményekkel csökkentett tényleges adókulcs ne legyen lényegesen alacsonyabb más országok által kivetett adóknál. (Erdős, 2012) Az OECD nem vizsgálta meg a harmadik kategóriát. Az első két kategóriát vizsgálta meg az OECD és megállapította, hogy az első esetben. Ha egy ország minimális adókulcsokat használ, akkor kockázatosá válik a közkiadások finanszírozása. A második esetben arra következtetésre jutottak, hogy az országok adóbevételeinek a nagyrészt a közkiadásoknak a fedezésére használja, de emellett preferenciális szabályokat is alkalmaznak. Potenciálisan magában tartalmazza az adóverseny káros elemeit, amik hatással vannak az állam működésére. (Erdős, 2012) A legkárosabb eset amikor az adórendszer más preferencia csoportoknak próbálja az igényeit kielégíteni azáltal, hogy több profitot tudjanak realizálni. Továbbá a lehető legnagyobb mértékben segíti az adóoptimalizáció maximalizálását.

A jelentés legfőbb üzenete, hogy az adómorál javuljon és korlátozzák vagy szüntessék meg a tisztességtelen adóversenyt. A tisztességes versenynek a feltétele, hogy átlátható és a diszkriminációt csökkentse. A káros adóversenyeknél sérül az egyenlőség, és az egyszerűség elvei. Amelyek az adózás egyik legfontosabb alapelvei közé tartoznak. De mik is lehetnek egy káros adóversenyeknek a következményei?

Eltéríthetik a nemzetközi befektetéseket, elkedvetlenítheti az adózókat az önkéntes jogkövetéstől. Továbbá átalakíthatja a közkiadások és az adók közötti kívánatos egyensúlyt, a közszolgáltatásoknak az igénybevétele nem lesz hatékony a háztartások körében. Továbbá, az adóigazgatási költségek növekedni fognak, amik tovább növelnék az adminisztrációs költségeket. Ezek a következmények nagy hatást gyakorolnak egy ország versenyképességére. Mellesleg az adóparadicsomok következő károkat idézhetik elő. Közvetetten torzítják a reál beruházások értékét és aláássák az adórendszerek integritását és igazságosságát. Ami nagymértékben ösztönzi az adófizetőket az adóelkerülésre, és újrarajzolhatja az adórendszer működését.

Az OECD országai arra törekszenek, hogy adórendszerüket úgy alakítsák ki, hogy elkerüljék a torzító eszközök használatát az adópolitika kialakítása során. (Erdős, 2012)

Források szerint nagyon nehéz meghatározni azt a határt, amely konkrétan eldönti, hogy egy ország adóversenye káros-e az ország versenyképességére nézve. Most átfogom nézni, hogy mely területeken jelennek meg a káros adóverseny hatásai. Ezek a területek: a külföldi befektetők, beruházók adókedvezményezése és a pozitív adó megkülönböztetés a külföldi tőke javára, adó paradicsomok létrehozásának engedélyezése, az olyan állami támogatások melyek a káros adóversenyt keletkeztetnek, adóelkerülési problémák és korlátozások, az országoktól eltérően indokolatlanul alacsony adókulcsok és adószintek alkalmazása. (Erdős, 2012) Összefoglalásként, a források szerint komplikált egy olyan adózási rendszert kiépíteni, ami kiküszöböli azokat a problémákat, amik veszélyt jelenthetnek a nemzetgazdaság versenyképességére.

Az OECD országok adórendszereik és a makrógazdasági tényezők közötti kapcsolat szignifikáns. "Az érvek, amelyeket szeretnék felsorakoztatni, azokra a hatásokra vonatkoznak, amelyekre az OECD tagországoknak számítaniuk kell. Ha racionálisan kitudnak építeni egy adórendszert, ami verseny előnyt tud eredményezni. Ha ez sikerül, akkor a hatások élénkíthetik a gazdasági folyamatokat, ami a gazdasági növekedés emelkedéséhez vezethet. Az egészséges adóverseny ösztönözheti az országokat

adószintjük csökkentésére. Továbbá kedvező adópolitikával esély adatik arra, hogy felzárkózzanak a kevésbé fejlett országok. A hatékony adózás kedvező hatást gyakorolhat a versenysemlegesség elvének érvényesülésére, ami az erőforrások jobb allokációját eredményezheti. (Erdős, 2012)

3.Anyag és módszertan

A kutatás helyes kivitelezéséhez különböző statisztikai számításokat végeztem, hogy kiderítsem, hogy az egyes adóterhelési mutatók között milyen szintű kapcsolat mutatkozik. A vizsgálatom során csak a leglényegesebb adóterhelési mutatókat fogom figyelembe venni, amelyek jelentős befolyással bírnak az adórendszer hatékonyságában. A vizsgált időszak 2019-től egészen 2022-ig terjed. A vizsgálat tárgyát képezni fogja az adóelkerülési arányok, társasági adó, általános forgalmi adó, adóék, nettó vagyoni ráta, transzfer adó, eszközök adózása, pénzügyi tranzakciók adóztatása, és végül az ingatlanok adóztatása. Az elemzések igazolásához statisztikai programcsomagot (SPSS) használtam, hogy meghatározzam az adóterhelési mutatók közötti korrelációs kapcsolatokat erősségét. Továbbá a statisztikai programcsomag segítségével főkomponens-analízist is elvégeztem, amely jelentős következtetéseket tesz lehetővé az OECD tagországok tekintetében.

A kutatás során, az elhangzott tényezőket táblázatba foglaltam, hogy az átláthatóságot biztosítsam. Ezek a tényezők alapvető fontosságúak annak megítélésében, hogy egy ország adórendszere hatékony-e és képes-e hozzájárulni az ország versenyképességének javításához.

Adóterhelési mutatók:

Adóék
Nettó pénzügyi vagyoni ráta
Transzfer adó
Vagyonadó
Pénzügyi tranzakciók adózása
ingatlan adó
Társasági adó
Általános forgalmi adó

1.Táblázat: Adóterhelési mutató
Forrás: saját szerkesztés, 2023

3.1. Korreláció vizsgálat

Évekre lebontva fogom az alábbi mutatók közötti kapcsolatok erősségét bemutatni. A táblázatok bemutatják az alábbi adóterhelési mutatók változásait, valamint azokat a kapcsolatokat, amelyekből következtetéseket lehet levonni. Továbbá mik azok a főbb befolyásoló tényezők, amikre nagyobb mértékben kell az országoknak figyelniük.

A 2019-es évre vonatkozó táblázatok bemutatják a legfontosabb adózással kapcsolatos adatokat és összefüggések közötti korrelációs kapcsolatokat.

- Adóelkerülési mutató:

Megnevezés:	Pénzügyi tranzakciók adózása	Értelmezés:
Adóelkerülési mutató	-,369*	Gyenge kapcsolat

2.Táblázat: korreláció kapcsolat
(2019)

Forrás: saját szerkesztés, 2023

Láthatjuk, hogy a 2019-es évben gyenge kapcsolat mutatkozott az adóelkerülési mutató és a pénzügyi tranzakciók adózása között. Tehát kevésbé van hatása a rossz adómorálnak a pénzügyi tranzakciók adózása kapcsán.

- Társasági adó:

Megnevezés:	Jogdíjakra vonatkozó adó	Értelmezés:	Általános forgalmi adó	Értelmezés:	Osztalékadó	Értelmezés:
Társasági Adó	,540**	Közepesen erős kapcsolat	-,516**	Közepesen erős kapcsolat	,518**	Közepesen erős kapcsolat

2.Táblázat: korreláció kapcsolat (2019)

Forrás: saját szerkesztés, 2023

Láthatjuk, hogy a 2019-es évben a társasági adó és az általános forgalmi adó között közepesen erős korrelációs kapcsolat fedezhető fel. Továbbá negatív a korrelációs kapcsolat a két tényező között. Ez azt jelenti, hogy ha egy országban magas a társasági adókulcs, akkor az általános forgalmi adókulcs alacsony. A nyugati országokban elterjedtebb ez a fajta korreláció, hogy a társasági adó magasabb, mint az általános

forgalmi adó. A kelet európai országokban fordított az arány, általában a társasági adó alacsonyabb, mint az általános forgalmi adó. Az osztalékadó között is közepesen erős kapcsolat fedezhető fel, az osztalék fontos befolyásoló tényező a társasági adólap kiszámításához. Mindemellett, a jogdíjakra vonatkozó adózás között is közepesen erős kapcsolat található.

- Adóék:

Megnevezés:	Osztalék arány	Értelmezés:	Nettó pénzügyi vagyoni ráta	Értelmezés:
Adóék	,486**	Közepesen erős kapcsolat	-,422**	Közepesen erős kapcsolat

3.Táblázat: korreláció kapcsolat
(2019)

Forrás: saját szerkesztés, 2023

Az adóék a jövedelmek oldaláról egy nagyon fontos mutató, ami megmutatja, hogy az állam hány %-ban vonja el jövedelmet adók és járulékok formájában. Az adórendszerek számára alapvető fontosságú, hogy az adóék aránya milyen mértékű, mivel ez alapján tudják befolyásolni a magánszemélyek jövedelmeit. Ezen kívül nagyon érdekes tény, hogy az adóék és az osztalék aránya között pozitív kapcsolat található. Továbbá az adóék és a nettó pénzügyi vagyoni ráta között negatív a korrelációs kapcsolat. Ez azt jelenti, hogy ha nő az adóék aránya, akkor csökkeni fog a nettó pénzügyi vagyoni ráta.

- Általános forgalmi adó:

Megnevezés:	Társasági adó	Értelmezés:	Állami bevételek	Értelmezés:
Általános forgalmi adó	-,516**	Közepesen erős kapcsolat	,511**	Közepesen erős kapcsolat

4.Táblázat: korreláció kapcsolat
(2019)

Forrás: saját szerkesztés, 2023

Az általános forgalmi adó az egyik legfontosabb adónem hiszen egy több fázisú adó, aminek a mértéke nagyon érzékenyen tud hatni az országok gazdaságaira. A legszorosabb kapcsolat a társasági adóval áll fenn, és közöttük negatív korrelációs kapcsolat figyelhető meg. Továbbá, az államok számára jelentős adóbevételt jelent az általános forgalmi adó. Ez alapján az állami bevételek és az általános forgalmi adó között pozitív korrelációs kapcsolat mutatkozik. Ez azt jelenti, hogy ha az általános forgalmi adó mértéke nő, akkor vele együtt nőni fognak az állami bevételek is.

- Nettó pénzügyi vagyoni ráta:

Megnevezés:	Adóék	Értelmezés:
Nettó pénzügyi vagyoni ráta	-,422**	Közepesen erős kapcsolat

5.Táblázat: korreláció kapcsolat
(2019)

Forrás: saját szerkesztés, 2023

A táblázat szerint a nettó pénzügyi vagyoni ráta és az adóék között negatív korrelációs kapcsolat fedezhető fel. Az értelmezés tehát, ha a nettó pénzügyi vagyoni ráta nő akkor az adóék csökken. A két tényező között közepesen erős kapcsolat látható.

- Transzfer adó:

Megnevezés:	Osztalék arány	Értelmezés:
transzfer adó	,452**	Közepesen erős kapcsolat

6.Táblázat: korreláció kapcsolat
(2019)

Forrás: saját szerkesztés, 2023

Ahogy láthatjuk, a transzfer adó és az osztalék aránya között pozitív korreláció áll fenn. Ez azt jelenti, hogy ha nő a transzferekből származó adóbevétel, akkor vele együtt nőni fog az osztalék aránya is. A két tényező között közepesen erős kapcsolat látható és ebből némi következtetéseket is le lehet vonni. Egy vállalatnak az osztalék fizetési aránya hogyan reagál amikor egy állam megváltoztatja a transzfer adózás szabályait.

- Vagyonadó:

Megnevezés:	Államadósság	Értelmezés:	legmagasabb jövedelmi mutató	Értelmezés:
Vagyonadó	,374*	Gyenge kapcsolat	,403*	Közepesen erős kapcsolat

7.Táblázat: korreláció kapcsolat
(2019)

Forrás: saját szerkesztés, 2023

A vagyonadó és az államadósság között gyenge korrelációs kapcsolat mutatkozott 2019-ben. Továbbá pozitív korrelációs kapcsolat figyelhető meg, ami azt jelenti, hogy ha nő a vagyonadó mértéke, akkor kisebb mértékben fog növekedni az államadósság. De a legmagasabb jövedelmi mutató és a vagyonadó között már magasabb a korrelációs arány. Azaz közepesen erős kapcsolat található és ugyanúgy pozitív a kapcsolat. Tehát

ha nő vagyoadó akkor a legmagasabb jövedelmi mutató követni fogja a változás mértékét.

- Pénzügyi tranzakciók adózása:

Megnevezés:	Foglalkoztatási ráta	Értelmezés:
Pénzügyi tranzakciók adózása	-,456**	Közepesen erős kapcsolat

8.Táblázat: korreláció kapcsolat
(2019)

Forrás: saját szerkesztés, 2023

2019-ben a pénzügyi tranzakciók adózása és a foglalkoztatási ráta között negatív korrelációs hatását lehetett kiszűrni. Rendkívül érdekes összefüggések feltárásához vezethet. A kapcsolat értelmezése, hogy ha megnövekszik a pénzügyi tranzakciók adózása akkor azt fogja eredményezni, hogy csökkenni fog a foglalkoztatási ráta. Azaz kevesebb lesz a munkaerő az adott országban. Továbbá közepesen erős kapcsolat van a két tényező között.

- Ingatlanadó:

Megnevezés:	Államadósság	Értelmezés:
Ingatlanadó	,441**	Közepesen erős kapcsolat

9.Táblázat: korreláció kapcsolat
(2019)

Forrás: saját szerkesztés, 2023

A kutatás során az ingatlanadó és az államadósság között, kapcsolati összefüggést lehetett felfedezni. A korrelációs kapcsolat a két tényező között pozitív irányú. Az értelmezés szerint, ha az ingatlanokat megadóztatjuk akkor előbb vagy utóbb az államadósság is megfog növekedni, hiszen ez a nyomás a társadalmat is érinteni fogja. Továbbá, a két tényező között közepesen erős kapcsolat található. Az ingatlanadó egy nagyon érzékeny adó, ami veszélyes lehet és potenciális fenyegetést jelenthet a társadalmi jólétére.

2020-as évhez tartozó táblázatok megmutatják a legfontosabb adózással kapcsolatos adatokat és összefüggések közötti korrelációs kapcsolatokat.

- Adóelkerülési mutató:

Megnevezés:	Pénzügyi tranzakciók adózása	Értelmezés:

Adóelkerülési mutató	-,372*	Gyenge kapcsolat
-----------------------------	---------------	-------------------------

10.Táblázat: korreláció kapcsolat
(2020)

Forrás: saját szerkesztés, 2023

2020-ban ugyanúgy gyenge kapcsolat található a pénzügyi tranzakciók adózásában és az adóelkerülések között. 2020-ban minimálisan erősödött a két tényező közötti kapcsolat.

- Társasági adó:

2020-ban nem volt szignifikáns adatok a társasági adóhoz kapcsolódóan. Így azt a következtetést vonom le, hogy nem történt nagy mértékű változás. A külső-belső környezet nem hatott a társasági adóra.

- Adóék:

2020-ban az adóékre vonatkozóan nincs magyarázó adat, így a társasági adó esetén is hasonló feltételezést kell megállapítani.

- Általános forgalmi adó:

Megnevezés:	Jogdíjakra vonatkozó adó	Értelmezés:
Általános forgalmi adó	-,434**	Közepesen erős kapcsolat

11.Táblázat: korreláció kapcsolat (2020)

Forrás: saját szerkesztés, 2023

2020-ban mivel nem volt társasági adóra vonatkozó adatunk így az általános forgalmi adónak más tényezővel volt korrelációs kapcsolata. A jogdíjakra vonatkozó adó és az általános forgalmi adó között negatív korrelációs kapcsolat található a 2020-as évben. Azaz, ha nőtt az általános forgalmi adó akkor csökkent a jogdíjakra vonatkozó adózás mértéke. A két tényező között közepesen erős kapcsolat látható.

- Vagyonadó:

Megnevezés:	Ingatlanadó	Értelmezés:
Vagyonadó	,341*	Gyenge kapcsolat

12.Táblázat: korreláció kapcsolat (2020)

Forrás: saját szerkesztés, 2023

2020-ban a vagyonadó és az ingatlanadó között gyenge korrelációs kapcsolat található. Emellett, pozitív a korrelációs hatás, ami azt jelenti, hogy ha nő a vagyonadó akkor az ingatlanadó kisebb mértékben fogja követni.

- Pénzügyi tranzakciók adózása:

Megnevezés:	Adóelkerülési mutató	Értelmezés:	Jogdíjakra vonatkozó adó	Értelmezés:
Pénzügyi tranzakciók adózása	-,372*	Gyenge kapcsolat	,331*	Gyenge kapcsolat

13.Táblázat: korreláció kapcsolat (2020)

Forrás: saját szerkesztés, 2023

A kutatás alatt a pénzügyi tranzakciók adózása kapcsán az adóelkerülések és a jogdíjakra vonatkozó adók között gyenge korrelációs kapcsolatokat lehet felfedezni. A pénzügyi tranzakciók adózása és az adóelkerülések között negatív korrelációs kapcsolat fedezhető fel. Ez azt jelenti, hogy ha nő a pénzügyi tranzakciók adózásának mértéke, akkor csökkenni fog az adóelkerülés aránya, ami arra utalhat, hogy javult az adózási morál. De a két tényező közötti korrelációs kapcsolat gyenge. Továbbá, a jogdíjakra vonatkozó adók és a pénzügyi tranzakciók adózása között pozitív korrelációs kapcsolat található. A kapcsolat az jelenti, ha nő a pénzügyi tranzakciók adózásának mértéke, akkor kisebb mértékben fog emelkedni a jogdíjakra vonatkozó adók mértéke. A két tényező között gyenge korrelációs kapcsolat található.

- Ingatlanadó:

Megnevezés:	Vagyonadó	Értelmezés:	Jogdíjakra vonatkozó adó	Értelmezés:
Ingatlanadó	,341*	Gyenge kapcsolat	,360*	Gyenge kapcsolat

14.Táblázat: korreláció kapcsolat (2020)

Forrás: saját szerkesztés, 2023

2020-as évben az ingatlanadó és a vagyonadó között pozitív korrelációs kapcsolat látható a kutatás során. Ez azt jelenti, hogy ha az ingatlanadót megnöveljük, akkor a vagyonadó kisebb mértékben fog növekedni, mert a kettő közötti korrelációs kapcsolat gyenge. Továbbá, az ingatlandó és a jogdíjakra vonatkozó korrelációs kapcsolat ugyanúgy pozitív irányú. Az értelmezése is hasonló, ha nő az ingatlanadó akkor a jogdíjakra vonatkozó adó kisebb mértékben fog nőni és a kapcsolat erőssége is gyenge.

A 2021-es évre vonatkozó táblázatok bemutatják a legfontosabb adózással kapcsolatos adatokat és az összefüggések közötti korrelációs kapcsolatokat.

- Adóelkerülési mutató:

2021-es évben nem volt kiugró adat, az adóelkerülések kapcsán. Feltételezés szerint az adómorál nem változott, így a gazdasági szereplők elégedettek voltak az adójogi szabályozásokkal 2021-ben.

- Társasági adó:

Megnevezés:	Általános forgalmi adó	Értelmezés:
Társasági adó	-,582**	Közepesen erős kapcsolat

15.Táblázat: korreláció kapcsolat
(2021)

Forrás: saját szerkesztés, 2023

2021-ben a társasági adó és az általános forgalmi adó közötti korrelációs kapcsolat változatlan maradt. Továbbá a korrelációs irány negatív maradt. Az értelmezés megmaradt, azaz, ha nő a társasági adó mértéke akkor csökken az általános forgalmi adó mértéke. A kapcsolat mértéke közepesen erős mértékű volt.

- Adóék:

Megnevezés:	Osztalék arány	Értelmezés:	Nettó pénzügyi vagyoni ráta	Értelmezés:
Adóék	,515**	Közepesen erős kapcsolat	-,350*	Gyenge kapcsolat

16.Táblázat: korreláció kapcsolat
(2021)

Forrás: saját szerkesztés, 2023

2021-ben az adóék és az osztalék arány közötti korrelációs kapcsolat megerősödött, azaz a kapott eredmény alapján pozitív kapcsolat látható. Ennek az értelmezése, hogy ha nő az adóék akkor vele együtt fog nőni az osztalék aránya is. A két tényező között közepesen erős kapcsolat van. Továbbá, az adóék és a nettó pénzügyi vagyoni ráta között gyenge korrelációs kapcsolat látható. Ez azt jelenti, hogy ha nő az adóék, akkor csökkenni fog a nettó pénzügyi vagyoni ráta.

- Általános forgalmi adó:

Megnevezés:	Társasági adó	Értelmezés:	Állami bevételek	Értelmezés:
Általános forgalmi adó	-,582**	Közepesen erős kapcsolat	,355*	Gyenge kapcsolat

17.Táblázat: korreláció kapcsolat
(2021)

Forrás: saját szerkesztés, 2023

Az általános forgalmi adó és a társasági adó között negatív korrelációs kapcsolat áll fenn, amit a 2021-es társasági adó adatok alapján vizsgáltunk. De az állami bevételekkel kapcsolatban a korrelációs kapcsolat gyenge volt. 2021-es adatok alapján, ha nő az általános forgalmi adó akkor kisebb mértékben fog nőni az állami bevételek.

- Nettó pénzügyi vagyoni ráta:

Megnevezés:	Adóék:	Értelmezés:
Nettó pénzügyi vagyoni ráta	-,350*	Gyenge kapcsolat

18.Táblázat: korreláció kapcsolat
(2021)

Forrás: saját szerkesztés, 2023

A nettó pénzügyi vagyoni ráta és az adóék között a korrelációs kapcsolat negatív irányú volt. Értelmezése, hogy ha nő a nettó pénzügyi vagyoni ráta akkor csökkeni fog az adóék mértéke.

De a kapcsolat erőssége gyenge volt 2021-es évben.

- Transzfer adó:

Megnevezés:	Államadósság	Értelmezés:	legmagasabb jövedelmi mutató	Értelmezés:
Transzfer adó	,358*	Gyenge kapcsolat	,547**	Közepesen erős kapcsolat

19.Táblázat: korreláció kapcsolat
(2021)

Forrás: saját szerkesztés, 2023

2021-es évben a transzferre vonatkozó adózás és az államadósság között pozitív korrelációs kapcsolat található, aminek az erőssége gyenge volt. Továbbá a transzfer adózás és a legmagasabb jövedelem között is ugyanúgy pozitív korrelációs kapcsolat található. A két tényező között közepesen erős kapcsolat mutatkozik meg a kutatás során.

- Vagyonadó:

Megnevezés:	Államadósság	Értelmezés:	legmagasabb jövedelmi	Értelmezés:
-------------	--------------	-------------	-----------------------	-------------

mutató				
Vagyonadó	,397*	Gyenge kapcsolat	,429**	Közepesen erős kapcsolat

20.Táblázat: korreláció kapcsolat
(2021)

Forrás: saját szerkesztés, 2023

A vagyonadó és az államadósság közötti korrelációs kapcsolat pozitív irányú, és ennek erőssége gyenge volt. 2021-ben a vagyonadó nem volt nagy hatással az államadósságra nézve. Továbbá a vagyonadó és a legmagasabb jövedelmi mutató között is pozitív korrelációs kapcsolat található, aminek az erőssége közepesen erős kapcsolat mutatkozott.

2022-es évhez tartozó táblázatok meg mutatják a legfontosabb adózással kapcsolatos adatokat és összefüggések közötti korrelációs kapcsolatokat.

- Adóelkerülési mutató:

A 2022-es évre vonatkozó kutatás során nem találtunk olyan adatot, amely magyarázatot adott volna az adómorál javulására vagy romlására. "A helyes adómorál mindig kiemelten fontos szempont annak érdekében, hogy az országok adórendszerei hatékonyan működhessenek.

Továbbá, az adózásra vonatkozó jogszabályok betarthatóak legyenek a gazdaság összes szereplője számára és ne adjon okot arra, hogy adóelkerüléssel próbálják a profitjukat maximalizálni.

- Társasági adó:

Megnevezés:	Általános forgalmi adó	Értelmezés:	Jogdíjakra vonatkozó adó	Értelmezés:	Osztalék arány	Értelmezés:
Társasági adó	-,566**	Közepesen erős kapcsolat	,442**	Közepesen erős kapcsolat	,451**	Közepesen erős kapcsolat

21.Táblázat: korreláció kapcsolat (2022)

Forrás: saját szerkesztés, 2023

A 2022-es év során a társasági adó és az általános forgalmi adó közötti korrelációs kapcsolat iránya továbbra is negatív maradt. Aminek az értelmezése, hogy ha nő a társasági adó mértéke akkor az általános forgalmi adó mértéke csökkenni fog. A két tényező közötti kapcsolat erőssége közepesen erős volt. Továbbá, ebben az évben a

jogdíjakra vonatkozó adózás és a társasági adó közötti korrelációs kapcsolat pozitívnak bizonyult. A két tényező között közepesen erős kapcsolat látható. Továbbá, a társasági adó és az osztalék aránya között is pozitív korrelációs kapcsolat található, melynek erőssége közepesen erősnek bizonyul.

- Adóék:

Megnevezés:	Osztalék arány	Értelmezés:	Nettó pénzügyi vagyoni ráta	Értelmezés:
Adóék	,474**	Közepesen erős kapcsolat	-,374*	Gyenge kapcsolat

22.Táblázat: korreláció kapcsolat (2022)

Forrás: saját szerkesztés, 2023

2022-ben az adóék és az osztalékok aránya között pozitív korrelációs kapcsolat található. Ennek az értelmezése, hogy az adóéknek a növekedése azt eredményezi, hogy az osztalék aránya is növekedni fog. A két tényező közötti korrelációs kapcsolat közepesen erősnek látható. Továbbá, az adóék és a nettó pénzügyi vagyoni ráta között a korrelációs kapcsolat negatív és gyenge.

- Általános forgalmi adó:

Megnevezés:	Társasági adó	Értelmezés:	Állami bevételek	Értelmezés:	Jogdíjakra vonatkozó adó	Értelmezés:
Általános forgalmi adó	-,566**	Közepesen erős kapcsolat	,597**	Közepesen erős kapcsolat	-,438**	Közepesen erős kapcsolat

23.Táblázat: korreláció kapcsolat (2022)

Forrás: saját szerkesztés, 2023

A társasági adó és az általános forgalmi adónál végzett megállapítások változatlanok. Továbbá az állami bevételek és az általános forgalmi adó közötti korrelációs kapcsolat iránya nem változott, a korábbi évekhez képest. A kapcsolat erőssége erősödött, de továbbra is közepesen erős korrelációs kapcsolat figyelhető meg. 2022-es évre az általános forgalmi adó és a jogdíjakra vonatkozó adózás között, korrelációs kapcsolatot lehetett megállapítani. Azaz a kapcsolat iránya negatív, ami azt jelenti, ha nő az általános forgalmi adó akkor a jogdíjakra vonatkozó adózás mértéke csökkenni fog. A két tényező közötti kapcsolat erőssége közepesen erősnek írható le.

- Nettó pénzügyi vagyoni ráta:

Megnevezés:	Adóék	Értelmezés:	Pénzügyi tranzakciók adózása	Értelmezés:
Nettó pénzügyi vagyoni ráta	-,374*	Gyenge kapcsolat	,400*	Közepesen erős kapcsolat

24.Táblázat: korreláció kapcsolat
(2022)

Forrás: saját szerkesztés, 2023

A 2022-es évben a nettó pénzügyi vagyoni ráta és az adóék közötti korrelációs kapcsolat iránya negatívnak látszik, és ennek kapcsolati erőssége gyenge. Továbbá a pénzügyi tranzakció adózása és a nettó pénzügyi vagyoni ráta közötti korrelációs kapcsolat iránya pozitív, aminek az erőssége közepes.

- Transzfer adó:

Megnevezés:	Legmagasabb jövedelmi mutató	Értelmezés:	Pénzügyi tranzakciók adózása	Értelmezés:
Transzfer adó	,492**	Közepesen erős kapcsolat	,335*	Gyenge kapcsolat

25.Táblázat: korreláció kapcsolat
(2022)

Forrás: saját szerkesztés, 2023

Transzfer adózás és a legmagasabb jövedelmi mutató között pozitív korrelációs irány mutatkozik. Ez azt jelenti, hogy ha nő a transzfer adó mértéke, akkor a legnagyobb jövedelmi mutató mértéke is követni fogja a változás mértékét. A két tényező közötti korrelációs kapcsolat erőssége közepes. Továbbá, a transzferadó és a pénzügyi tranzakciók adózása között is pozitív kapcsolat áll fenn és az erőssége gyenge.

- Vagyonadó:

Megnevezés:	Államadósság	Értelmezés:	Legmagasabb jövedelmi mutató	Értelmezés:
Vagyonadó	,363*	Gyenge kapcsolat	,400*	Közepesen erős kapcsolat

26.Táblázat: korreláció kapcsolat
(2022)

Forrás: saját szerkesztés, 2023

A vagyonadó és az államadósság között pozitív irányú korrelációs kapcsolat található. A két tényező között gyenge a korrelációs kapcsolat. Ez azt jelenti, hogy ha megnöveljük a vagyonadót, az nem fog teljes mértékben növekedést eredményezni az államadósság mértékében. Továbbá, a vagyonadó és a legmagasabb jövedelmi mutató között is pozitív irányú korrelációs kapcsolat található, aminek az erőssége közepes.

- Pénzügyi tranzakciók adózása:

Megnevezés: Digitális szolgáltatások adózása **Értelmezés:** Foglalkoztatási ráta **Értelmezés:**

Pénzügyi tranzakciók adózása	,478**	Közepesen erős kapcsolat	-,500**	Közepesen erős kapcsolat
-------------------------------------	--------	---------------------------------	---------	---------------------------------

27.Táblázat: korreláció kapcsolat
(2022)

Forrás: saját szerkesztés, 2023

A 2022-es évben megjelent egy új adóterhelési mutató, amely a digitális szolgáltatások adózását jelenti. A digitális szolgáltatások adózása és a pénzügyi tranzakciók adózása között pozitív korrelációs kapcsolat mutatkozik. Ezt a kapcsolatot úgy tudjuk értelmezni, hogy ha nő a pénzügyi tranzakciók adózásának aránya, akkor vele együtt fog nőni a digitális szolgáltatások adózása is. A két tényező között közepesen erős korrelációs kapcsolat látható a kutatás során. Továbbá egy nagyon érdekes kapcsolat van a pénzügyi tranzakciók adózása és a foglalkoztatási ráta között. A két tényező között negatív korrelációs kapcsolat mutatkozik, aminek a jelentése, hogy ha növeljük a pénzügyi tranzakciók adózását akkor ezzel szemben csökkeni fog a foglalkoztatás. Az országok számára ez egy nagyon fontos gazdaságpolitikai kérdés lehet, mivel a pénzügyi tranzakciók adózásának mértéke jelentős hatással lehet a foglalkoztatásra. A pénzügyi tranzakciók adózása és a foglalkoztatás között közepesen erős korrelációs kapcsolat fedezhető fel.

- Ingatlanadó:

Megnevezés: Államadósság **Értelmezés:**

Ingatlanadó	,552**	Közepesen erős kapcsolat
--------------------	--------	---------------------------------

28.Táblázat: korreláció kapcsolat (2022)

Forrás: saját szerkesztés, 2023

2022-ben az ingatlanadó és az államadósság között pozitív korrelációs kapcsolat mutatkozik, ami szerint, ha növeljük az ingatlanadót akkor vele együtt az államadósság is meg fog növekedni. A két tényező között közepesen erős korrelációs kapcsolat található.

Végezetül, korrelációk vizsgálata után megvizsgáljuk, hogy a legfőbb adóterhelési mutatók mennyivel változtak a bázisidőszakhoz képest. Azt vizsgáljuk, hogy van-e jelentős változás és ha van akkor az mi idézhette elő. Ezen kívül, az adóterhelési mutatók mellett azt is megvizsgáljuk, hogy az ingatlanadó mértéke hogyan változott az egyes években a bázisidőszakhoz képest. A bázis időszakunk a 2019-es év lesz.

A vizsgált adóterhelési mutatók:

Ingatlanadó
Társasági adó
Általános Forgalmi adó
Adóék

29.Táblázat: adóterhelési mutatók

Forrás: saját szerkesztés, 2023

A változásoknak az értelmezéséhez az adóterhelési mutatók és a legerősebb változók közötti korrelációs kapcsolatainak a változását mérem. Az ingatlanadó és az államadósság közötti korrelációs kapcsolat változását vizsgálom a vizsgált időszakokban. A társasági adónál pedig az általános forgalmi adó közötti korrelációs kapcsolatot mérem. Továbbá, Az általános forgalmi adó és az állami bevételek közötti korrelációs kapcsolatok változását is megvizsgálom. Végezetül, az adóék és az osztalék aránya közötti korrelációs kapcsolat alakulását is megvizsgálom a vizsgált időszakban.

2020-ban történt változások a bázisidőszakhoz képest:

Megnevezés:	Bázisidőszak	Vizsgált időszak	Változás mértéke
Ingatlanadó	4,41	nincs adat	nem mérhető
Társasági adó	5,16	nincs adat	nem mérhető
Általános forgalmi adó	5,11	nincs adat	nem mérhető
Adóék	4,86	nincs adat	nem mérhető

30.Táblázat: korrelációs kapcsolatok változása (2020)

Forrás: saját szerkesztés, 2023

"2020-ban az adatbázis kutatás alapján nem találtak releváns információkat arra vonatkozóan, hogy történtek nagy mértékű változások. Arra következtetésre jutottam, hogy 2020-ban nem történtek jelentős változások a vizsgált adóterhelési mutatók körében.

2021-ban történt változások a bázisidőszakhoz képest:

Megnevezés:	Bázisidőszak	Vizsgált időszak	Változás mértéke
Ingatlanadó	4,41	nincs adat	nem mérhető
Társasági adó	5,16	5,82	+12,8%
Általános forgalmi adó	5,11	3,55	-30,5%
Adóék	4,86	5,15	+6%

31.Táblázat: korrelációs kapcsolatok változása (2020)

Forrás: saját szerkesztés, 2023

2021-ben, az ingatlanadóra vonatkozó adatok ismét nem álltak rendelkezésemre. Ez alapján azt a következtetést kell levonnom, hogy nem történt nagy mértékű változás az ingatlanadó kapcsán. A többi adóterhelési mutató esetében 2021-ben rendelkezésemre álltak az adatok, amelyek segítségével meg tudtam határozni a változások mértékét. A társasági adó és az általános forgalmi adó között a korrelációs kapcsolat erősödött. Az eredmény az mutatja 12,8%-kal erősebb lett a két tényező közötti kapcsolat. Az általános forgalmi adó és az állami bevételek közötti kapcsolat 2021-ben meggyengült. A gyengülés mértéke 30,5% volt. Továbbá, az adóék és az osztalék arány közötti korrelációs kapcsolat erősödött, aminek az értelmezése, hogy 2021-ben a kapcsolat szorosabb lett 6%-kal.

A 2021-es változások értelmezése alapján arra a következtetésre jutottam, hogy a külső gazdasági környezet befolyásolta a kapcsolatok mértékét. Az általános forgalmi adó és az állami bevételek közötti kapcsolat jelentős hatással bír, hiszen a két tényező közötti korrelációs kapcsolat 30%-kal gyengült. A gyengülés oka a 2021-ben bekövetkezett Covid-19 járvány hatása lehetett, amely jelentős változásokat okozott az OECD országok gazdasági környezetében és struktúrájában. A 2021-es időszak nagy kihívást jelentett az OECD tagországok számára, hiszen meg kellett küzdeniük az externális torzító hatások ellen.

2022-ban történt változások a bázisidőszakhoz képest:

Megnevezés:	Bázisidőszak	Vizsgált időszak	Változás mértéke
Ingatlanadó	4,41	5,52	+25,3%
Társasági adó	5,16	5,66	+9,7%
Általános forgalmi adó	5,11	5,97	+16,8%
Adóék	4,86	4,74	-2,5%

32.táblázat: korrelációs kapcsolatok változása (2022)

Forrás: saját szerkesztés, 2023

2022-ben, a vizsgált adóterhelési mutatókra vonatkozó adatok, rendelkezésemre állt. A vizsgált időszakra vonatkozóan kitudtuk számolni a változások mértékeit. Az ingatlanadó és az államadósság közötti korrelációs kapcsolat a bázis időszakhoz képest erősebb kapcsolat mutatkozik a kutatás során. Értelmezés szerint, 2022-ben az ingatlannak az adóztatása nagyobb mértékben növelte az államadósság mértéket az OECD országaiban. Továbbá, a társasági adó és az általános forgalmi adó között a bázis időszak és a 2022-es változás eredménye azt mutatja, hogy a korrelációs kapcsolat erősödött. A növekedés mértéke 9,7% volt. Mellesleg az általános forgalmi adó és az állami bevételek közötti kapcsolat mértéke szintén erősödött, ami 16,8%-kal erősödött. 2022-ben gyengült az adóék és az osztalék aránya közötti korrelációs kapcsolat intenzitása. A csökkenés mértéke 2,5% volt.

3.1.1. Korreláció vizsgálat eredményei

"Összességében, a legtöbb növekedés a 2022-es évben történt. 2021-ben a külső hatások torzító hatásait lehetett elemezni, és visszacsatolást kapni arról, hogyan változott a korrelációs kapcsolatok mértéke. Az elemzés alapján láthatjuk, hogy a bázisidőszakhoz képest mennyivel változtak.

"A következő elemzés a 2021-es és 2022-es évek közötti időszakot fogja vizsgálni. A két vizsgált időszakban történt a legnagyobb mértékű változás.

Megnevezés:	2021-es év	2022-es év	Változás mértéke
Társasági adó	5,82	5,66	-2,7%
Általános forgalmi adó	3,55	5,97	+68,2%
Adóék	5,15	4,74	-8%

33.Táblázat: korrelációs kapcsolatok változása

Forrás: saját szerkesztés, 2023

A két időszak eredményei azt mutatják, hogy az általános forgalmi adó és az állami bevételek közötti korrelációs kapcsolat intenzitása 68,2%-kal erősödött. A változás oka, hogy 2021-ben az OECD tagországok adóbevételei csökkentek. A tagországok 2022-ben pótolták a kiesést. Az elemzés alapján elmondhatjuk, hogy az adórendszereknek elengedhetetlen adóneme az általános forgalmi adó. Továbbá, kijelenthetjük, hogy az országok adóbevételeinek jelentős része a fogyasztás adóztatásából ered.

3.2. Főkomponens-analízis vizsgálat

A következő elemzési módszerünk a főkomponens-analízis, amely segít nekünk az OECD országokat csoportokba rendezni az adórendszerük alapján. Az elemzés során három időszakot veszünk figyelembe 2020, 2021 és 2022. A fő komponens-analízis segítségével kapunk egy jelenlegi képet arról, hogy az OECD tagországoknak az adózási rendszere milyen adópolitikát folytat. "Ez alapján megtudjuk határozni, hogy az egyes OECD országok mely gazdasági szereplőket adóztatják meg jobban, és kik azok, akiknek kedvezni szeretnének. Továbbá, az elemzés segítségével következtetéseket vonhatunk le arról, hogy az országok adórendszerei mennyire támogatják a versenyképesség fenntartható működését.

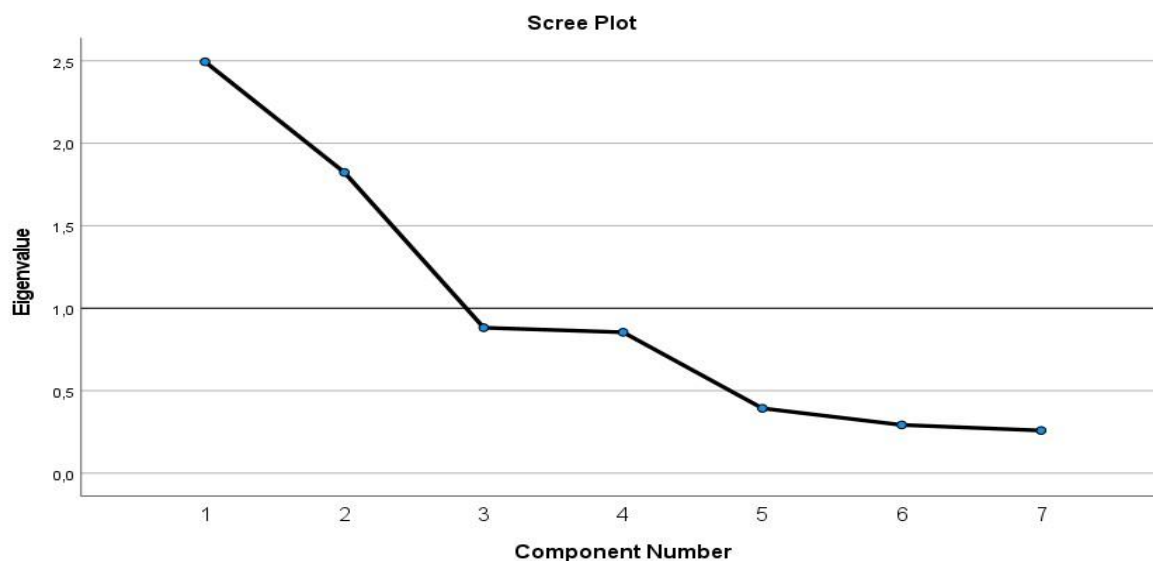
2020-ra vonatkozó elemzések:

Total Variance Explained									
Component	Initial Eigenvalues			Extraction Sums of Squared Loadings			Rotation Sums of Squared Loadings		
	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %
1	2,494	35,634	35,634	2,494	35,634	35,634	2,378	33,978	33,978
2	1,824	26,052	61,686	1,824	26,052	61,686	1,940	27,708	61,686
3	0,882	12,602	74,288						
4	0,855	12,209	86,497						
5	0,393	5,621	92,118						
6	0,293	4,183	96,301						
7	0,259	3,699	100,000						
Extraction Method: Principal Component Analysis.									

2.ábra: variancia tábla (2020)

Forrás: saját szerkesztés, 2023

A táblázatban kiolvashatjuk, hogy az összes tényezőnek a varianciáját a táblázat 61,7%-ban magyarázza meg. A táblázat után készítünk egy könyök diagrammot, aminek a segítségével megtudjuk állapítani, hogy összesen hány csoportunk lesz az elemzés során.

3. ábra: könyök diagram (2020)

Forrás: saját szerkesztés, 2023

A diagrammból kiolvashatjuk, hogy összesen hány csoportot képezünk. Az eredmények alapján két csoportot fogunk képezni. Annak a magyarázata, hogy miért csak két csoport lesz, hiszen az ábra határértéke az 1. Minden olyan pont, ami 1 fölött helyezkedik el, annyi csoportot képezünk az elemzés során. A szabály érvényes lesz mind a 2021 és 2022 évekre az elemzése során.

Rotated Component Matrix ^a			
	Component		
	1	2	
royalties_withholding_tax2020	0,835	0,196	
CTRcorporate_rate2020	0,758	-0,104	
VRvat_rate2020	-0,747	0,094	
interest_withholding_tax2020	0,721	0,179	
DRdividends_rate2020	0,110	0,898	
TIRtop_income_rate2020	0,095	0,747	
TWtax_wedge2020	-0,086	0,697	
Extraction Method: Principal Component Analysis. Rotation Method: Varimax with Kaiser Normalization.			

4. ábra: komponens mátrix (2020)

Forrás: saját szerkesztés, 2023

A két csoport tehát a táblázatban található tényezőkből fog kialakulni. A csoportokat a következőképpen neveztem el: „Vállalati jövedelmek és jogdíjak adóztatása” és „Jövedelem, tőke és fogyasztás adóztatása”.

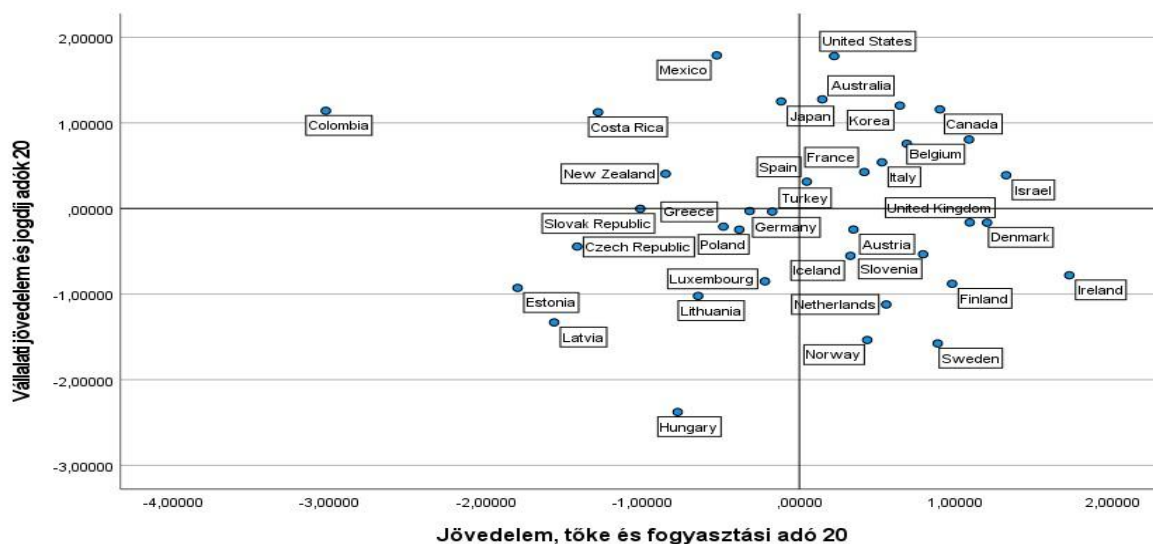
- **Vállalati jövedelmek és jogdíjak adóztatása:**

(Jogdíjra vonatkozó adók, Társasági adó és kamat adó)

- **Jövedelem, tőke és fogyasztások adóztatása:**

(Általános forgalmi adó, osztalék arány, legmagasabb jövedelmi mutató és adóék)

A két csoport alapján ezek a tényezők kerültek be.

5.ábra: faktor ábra (2020)

Forrás: saját szerkesztés, 2023

Az ábra alapján könnyen azonosíthatók az OECD tagországai, és megállapítható, hogy milyen adópolitikát folytatnak. Az elemzésünk következő lépése, hogy a főkomponens-analízis ábrát négy részre fogom bontani, hogy az OECD tagországokat könnyen belehessen azonosítani adópolitikájuk alapján.

- 1. csoport – **A vállalati jövedelmet és a lakossági jövedelmet nagy mértékben adóztat**
- 2. csoport – **A vállalati jövedelmet és a lakossági jövedelmet kis mértékben adóztat**
- 3. csoport – **A vállalati jövedelmet nagy mértékben adóztat**
- 4. csoport – **A lakossági jövedelmet nagy mértékben adóztat**

1. csoport

Izrael

Kanada

Belgium

Olaszország

Dél-Korea

34.Táblázat: 1.csoport (2020)

Forrás: saját szerkesztés, 2023

2020-ban az 1-es csoportba tartozó öt ország adatai azt mutatják, hogy ezek az országok jelentős mértékben adóztatják mind a vállalati, mind a lakossági jövedelmeket.

2. csoport

Magyarország

Lettország

Észtország

Csehország

Szlovákia

Lengyelország

Litvánia

Luxemburg

35.Táblázat: 2.csoport (2020)

Forrás: saját szerkesztés, 2023

2020-ban a 2-es csoportba tartozó nyolc ország adatai azt mutatják, hogy ezek az országok alacsony mértékben adóztatják mind a vállalati, mind a lakossági jövedelmeket.

3. csoport

Kolumbia

Mexikó

Costa Rica

Új-Zéland

Törökország

Spanyolország

Franciaország

Japán

Amerikai Egyesült Államok

Ausztrália

36.Táblázat: 3.csoport (2020)

Forrás: saját szerkesztés, 2023

2020-ban a 3-as csoportba tartozó tíz ország adatai szerint ezek az országok jelentős mértékben adóztatják a vállalati jövedelmeket, míg a lakossági jövedelmeket kevésbé terhelik adóval.

4. csoport

Írország

Svédország

Finnország

Norvégia

Hollandia

Egyesült Királyság

Ausztria

Izland

Németország

37.Táblázat: 4.csoport (2020)

Forrás: saját szerkesztés, 2023

2020-ban a 4-es csoportba tartozó kilenc ország adatai azt mutatják, hogy ezek az országok alacsony mértékben adóztatják a vállalati jövedelmeket, míg a lakossági jövedelmeket jelentős mértékben terhelik adóval.

Összegzésképpen, 2020-ban az OECD tagországainak többsége jelentős mértékben adóztatta a vállalati jövedelmeket. Ami azt jelenti, hogy magas társasági adókulcsot használnak az országok. Továbbá, kevés olyan ország található, amely mind a vállalati jövedelmeket, mind a lakossági jövedelmeket egyaránt adóztatja. Arra a következtetésre jutottam, hogy a 2020-as év kapcsán az OECD tagországainak célja a lakosság jólétének fenntartása és kevésbé megadóztatása.

2021-re vonatkozó elemzések:

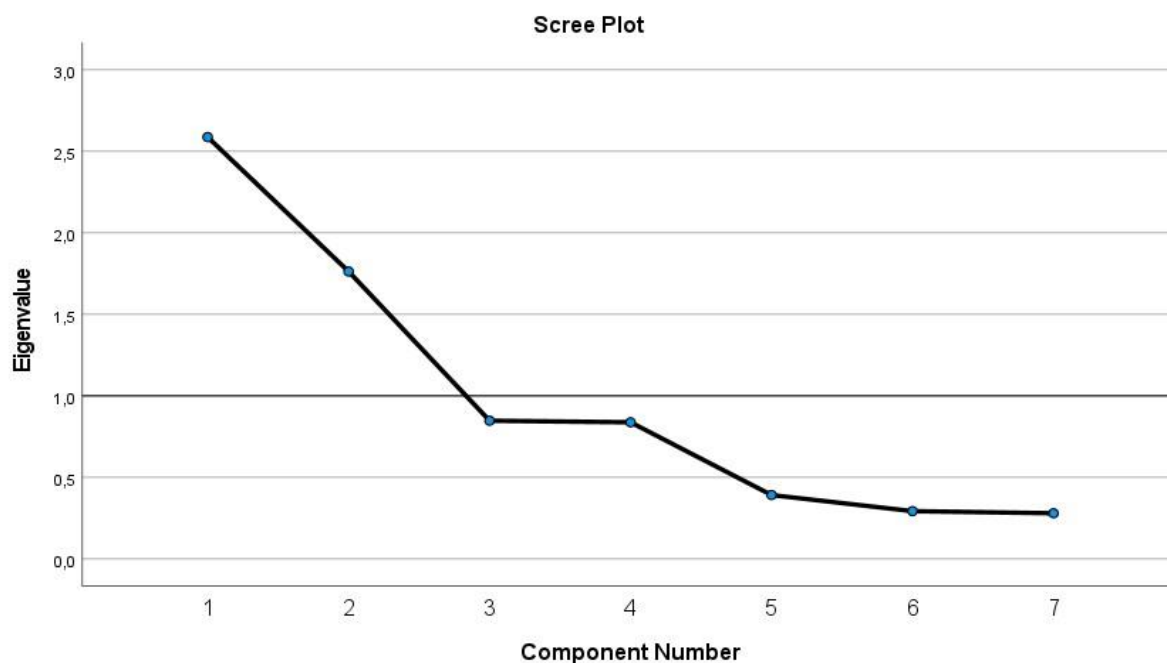
Total Variance Explained									
Component	Initial Eigenvalues			Extraction Sums of Squared Loadings			Rotation Sums of Squared Loadings		
	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %
1	2,587	36,957	36,957	2,587	36,957	36,957	2,405	34,364	34,364
2	1,763	25,184	62,141	1,763	25,184	62,141	1,944	27,777	62,141
3	0,848	12,108	74,249						
4	0,838	11,970	86,219						
5	0,392	5,595	91,814						
6	0,293	4,185	95,999						
7	0,280	4,001	100,000						

Extraction Method: Principal Component Analysis.

6.ábra: variancia tábla (2021)

Forrás: saját szerkesztés, 2023

A táblázatban kiolvashatjuk, hogy az összes tényezőnek a varianciáját a táblázat 62,1%-ban magyarázza meg. A táblázat után készítünk egy könyök diagrammot, aminek a segítségével megtudjuk állapítani, hogy összesen hány csoportunk lesz az elemzés során.

7.ábra: könyök ábra (2021)

Forrás: saját szerkesztés, 2023

A diagrammból kiolvashatjuk, hogy összesen hány csoportot fogunk képezni. Az eredmények alapján két csoportot fogunk képezni.

Rotated Component Matrix ^a		
	Component	
	1	2
royalties_withholding_tax2021	0,817	0,233
CTRcorporate_rate2021	0,788	-0,106
VRvat_rate2021	-0,761	0,064
interest_withholding_tax2021	0,709	0,210
DRdividends_rate2021	0,093	0,886
TWtax_wedge2021	-0,068	0,732
TIRtop_income_rate2021	0,142	0,714

Extraction Method: Principal Component Analysis.
Rotation Method: Varimax with Kaiser Normalization.

8.ábra: komponens mátrix (2021)

Forrás: saját szerkesztés, 2023

A két csoport tehát a táblázatban található tényezőkből fog kialakulni. A csoportokat a következőképpen neveztem el: „Vállalati jövedelmek és jogdíjak adóztatása” és „Jövedelem, tőke és fogyasztás adóztatása”.

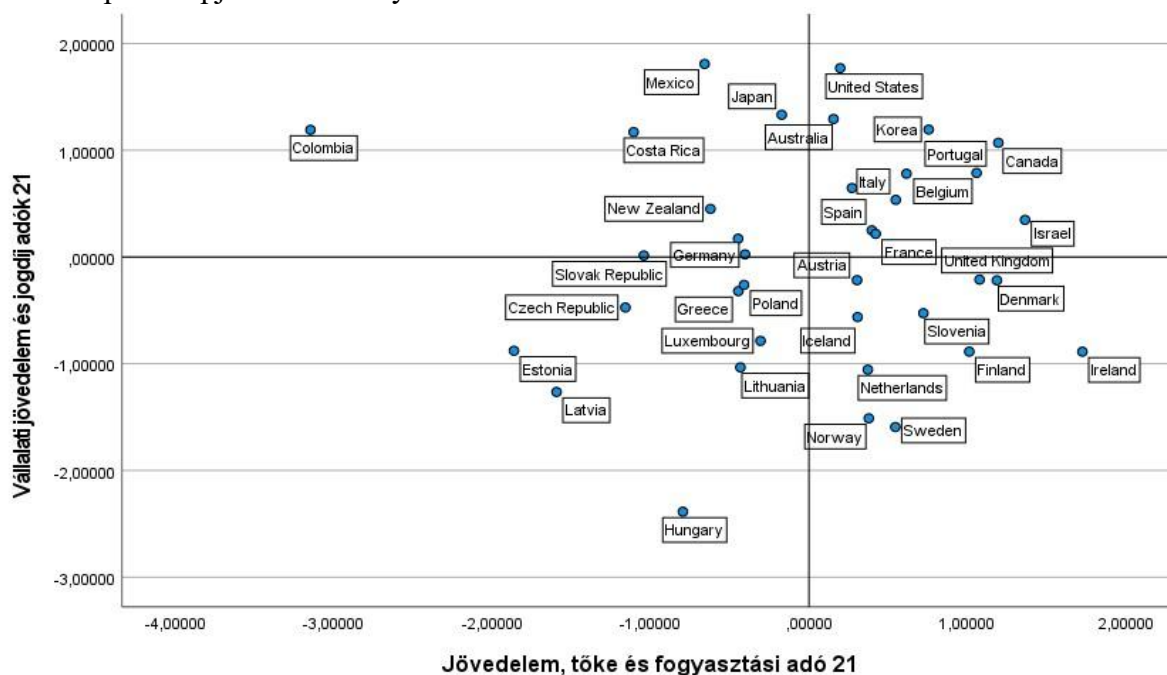
▪ **Vállalati jövedelmek és jogdíjak adóztatása:**

(Jogdíjra vonatkozó adók, Társasági adó és kamat adó)

▪ **Jövedelem, tőke és fogyasztások adóztatása:**

(Általános forgalmi adó, osztalék arány, legmagasabb jövedelmi mutató és adóék)

A két csoport alapján ezek a tényezők kerültek be.

9.ábra: faktor ábra (2021)
Forrás: saját szerkesztés, 2023

Az ábra alapján könnyen azonosíthatók az OECD tagországai, és megállapítható, hogy milyen adópolitikát folytatnak. Az elemzésünk következő lépése, hogy a főkomponens-analízis ábrát négy részre fogom bontani, hogy az OECD tagországokat könnyen belehessen azonosítani adópolitikájuk alapján.

- 1. csoport – **A vállalati jövedelmet és a lakossági jövedelmet nagy mértékben adóztat**
- 2. csoport – **A vállalati jövedelmet és a lakossági jövedelmet kis mértékben adóztat**
- 3. csoport – **A vállalati jövedelmet nagy mértékben adóztat**
- 4. csoport – **A lakossági jövedelmet nagy mértékben adóztat**

1. csoport

Izrael
Kanada
Portugália
Korea
Belgium

38.Táblázat: 1.csoport (2021)
Forrás: saját szerkesztés, 2023

2021-ben az 1-es csoportba tartozó öt ország adatai alapján mind a vállalati, mind a lakossági jövedelmeket jelentős mértékben adóztatták.

2. csoport

Magyarország
Lettország
Észtország
Csehország
Litvánia
Görögország

39.Táblázat: 2.csoport (2021)
Forrás: saját szerkesztés, 2023

2021-ben a 2-es csoportba tartozó hat ország adatai szerint ezek az országok alacsony mértékben adóztatják mind a vállalati, mind a lakossági jövedelmeket.

3. csoport

Kolumbia
Új-Zéland
Costa Rica
Mexikó
Japán
Németország
Amerikai Egyesült Államok
Olaszország
Spanyolország
Franciaország
Ausztrália

40.Táblázat: 3.csoport (2021)

Forrás: saját szerkesztés, 2023

2021-ben a 3-as csoportba tartozó tizenegy ország adatai azt mutatják, hogy ezek az országok jelentős mértékben adóztatják a vállalati jövedelmeket, míg a lakossági jövedelmeket kevésbé terhelik adóval.

4. csoport

Írország
Svédország
Finnország
Norvégia
Hollandia
Egyesült Királyság
Ausztria
Izland
Szlovénia
Dánia

41.Táblázat: 4.csoport (2021)

Forrás: saját szerkesztés, 2023

2021-ben a 4-es csoportba tartozó tíz ország adatai azt mutatják, hogy ezek az országok alacsony mértékben adóztatják a vállalati jövedelmeket, míg a lakossági jövedelmeket jelentős mértékben terhelik adóval.

Összegzőképpen, 2021-ben az OECD tagországainak többsége továbbra is a vállalati jövedelmeket adóztatta meg, és nem történt jelentős változás a 2020-as évhez képest.

2022-re vonatkozó elemzések:

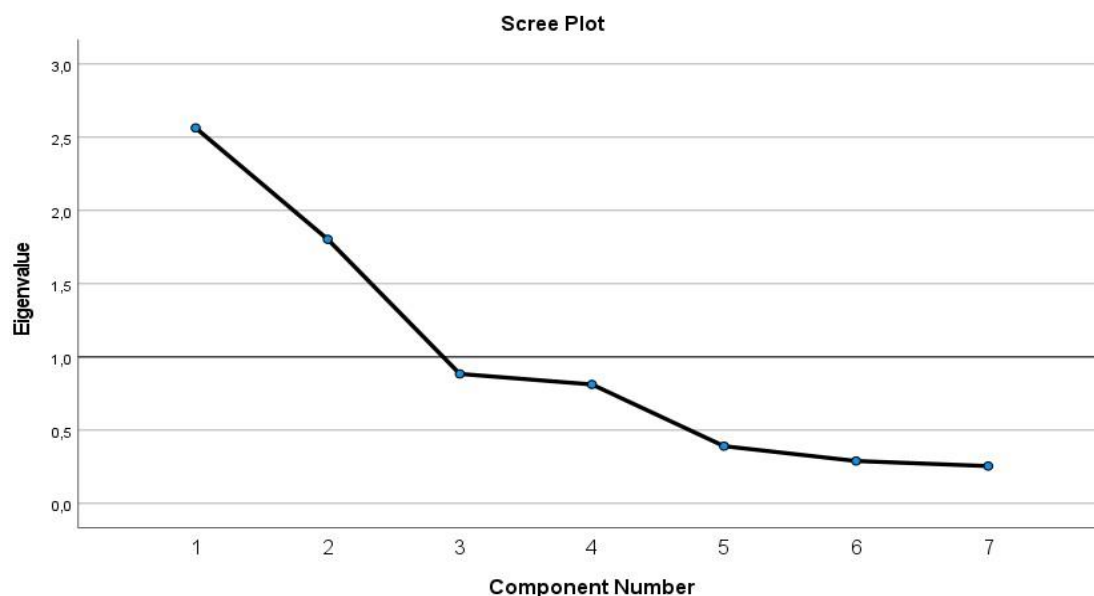
Total Variance Explained										
Component	Initial Eigenvalues			Extraction Sums of Squared Loadings			Rotation Sums of Squared Loadings			
	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %	
1	2,564	36,626	36,626	2,564	36,626	36,626	2,408	34,393	34,393	
2	1,803	25,760	62,386	1,803	25,760	62,386	1,960	27,993	62,386	
3	0,884	12,634	75,021							
4	0,812	11,607	86,628							
5	0,391	5,587	92,215							
6	0,290	4,140	96,356							
7	0,255	3,644	100,000							

Extraction Method: Principal Component Analysis.

10.ábra: variancia tábla (2022)

Forrás: saját szerkesztés, 2023

A táblázatban kiolvashatjuk, hogy az összes tényezőnek a varianciáját a táblázat 62,4%-ban magyarázza meg. A táblázat után készítünk egy könyök diagramot, aminek a segítségével megtudjuk állapítani, hogy összesen hány csoportunk lesz az elemzés során.

11.ábra: könyök diagram (2022)

Forrás: saját szerkesztés, 2023

A diagrammból kiolvashatjuk, hogy összesen hány csoportot fogunk képezni. Az eredmények alapján két csoportot fogunk képezni.

Rotated Component Matrix ^a		
	Component	
	1	2
royalties_withholding_tax2022	0,810	0,247
CTRcorporate_rate2022	0,788	-0,175
VRvat_rate2022	-0,749	0,058
interest_withholding_tax2022	0,721	0,227
DRdividends_rate2022	0,075	0,891
TIRtop_income_rate2022	0,181	0,723
TWtax_wedge2022	-0,103	0,704
Extraction Method: Principal Component Analysis. Rotation Method: Varimax with Kaiser Normalization.		

12.ábra: komponens mátrix
(2022) Forrás: saját szerkesztés,
2023

A két csoport tehát a táblázatban található tényezőkből fog kialakulni. A csoportokat a következőképpen neveztem el: „Vállalati jövedelmek és jogdíjak adóztatása” és „Jövedelem, tőke és fogyasztás adóztatása”.

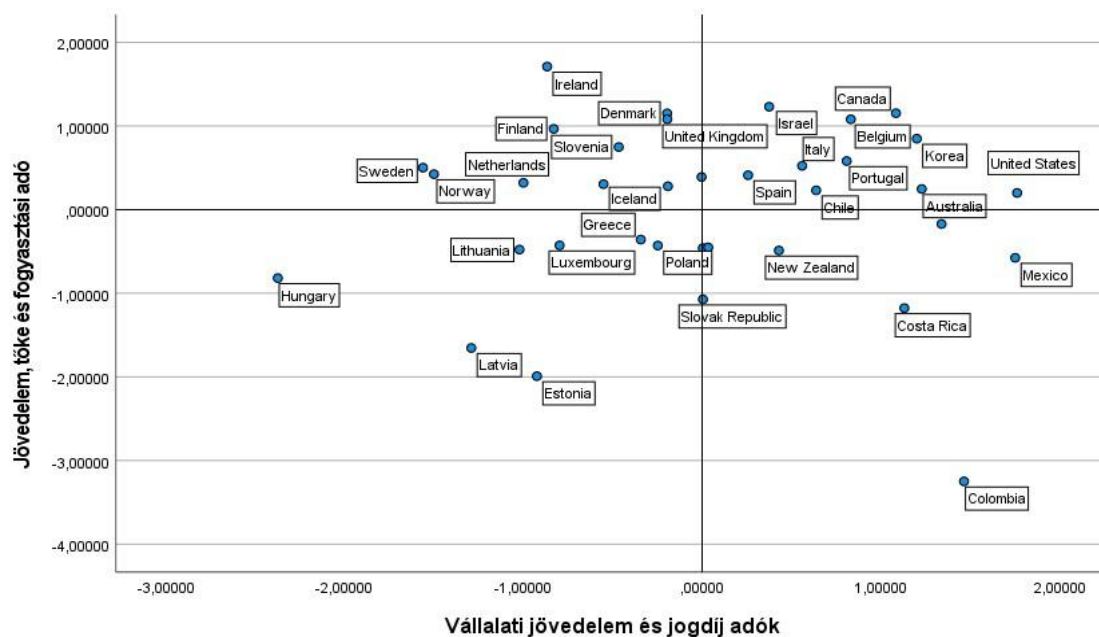
- **Vállalati jövedelmek és jogdíjak adóztatása:**

(Jogdíjra vonatkozó adók, Társasági adó és kamat adó)

- **Jövedelem, tőke és fogyasztások adóztatása:**

(Általános forgalmi adó, osztalék arány, legmagasabb jövedelmi mutató és adóék)

A két csoport alapján ezek a tényezők kerültek be.

13.ábra: faktor ábra (2022)
Forrás: saját szerkesztés, 2023

Az ábra alapján könnyen azonosíthatók az OECD tagországai, és megállapítható, hogy milyen adópolitikát folytatnak. Az elemzésünk következő lépése, hogy a főkomponens-analízis ábrát négy részre fogom bontani, hogy az OECD tagországokat könnyen belehessen azonosítani adópolitikájuk alapján.

- 1. csoport – **A vállalati jövedelmet és a lakossági jövedelmet nagy mértékben adóztat**
- 2. csoport – **A vállalati jövedelmet és a lakossági jövedelmet kis mértékben adóztat**
- 3. csoport – **A vállalati jövedelmet nagy mértékben adóztat**
- 4. csoport – **A lakossági jövedelmet nagy mértékben adóztat**

1. csoport

Amerikai Egyesült Államok

Dél-Korea

Portugália

Ausztrália

Belgium

Chile

Spanyolország

Olaszország

Izrael

Kanada

42.Táblázat: 1.csoport (2022)

Forrás: saját szerkesztés, 2023

2022-ben az 1-es csoportban, tíz ország adatai szerint, mind a vállalati, mind a lakossági jövedelmeket jelentős mértékben megadóztatták.

2. csoport

Magyarország

Lettország

Észtország

Litvánia

Luxemburg

Lengyelország

Görögország

43.Táblázat: 2.csoport (2022)

Forrás: saját szerkesztés, 2023

2022-ben a 2-es csoportban, hét ország adatai szerint, mind a vállalati, mind a lakossági jövedelmeket alacsony mértékben adóztatták.

3. csoport

Kolumbia

Costa Rica

Új-Zéland

Szlovákia

44.Táblázat: 3.csoport (2022)

Forrás: saját szerkesztés, 2023

2022-ben, a 3-as csoportban tizenegy ország adatai alapján, a vállalati jövedelmeket jelentős mértékben megadóztatták, míg a lakossági jövedelmeket kevésbé.

4. csoport

Írország
Svédország
Norvégia
Hollandia
Szlovénia
Finnország
Dánia
Egyesült Királyság
Izland

45.Táblázat: 4.csoport (2022)

Forrás: saját szerkesztés, 2023

2022-ben a 4-es csoportban, kilenc ország adatai alapján, a vállalati jövedelmeket kis mértékben, míg a lakossági jövedelmeket jelentős mértékben adóztatták.

2022-ben tehát az OECD tagországainak többsége a vállalati jövedelmeket adóztatta meg. Továbbá kisebb változások történtek, amelyeknek nem volt jelentős befolyása.

3.2.1. Főkomponens-analízis vizsgálat eredményei

Összességében a főkomponens-analízis révén sikerült azonosítani az OECD tagországait adópolitikájuk alapján. Eredményként arra a következtetésre jutottam, hogy 2020-as évtől egészen 2022-ig nem történt jelentős változás. Az OECD országok adórendszerei nem változtak, az országok nagyrésze a multinacionális vállalatoknak a jövedelmeit adóztatja meg. Ami azt jelenti, hogy az országok kevés adókedvezményt nyújtanak a vállalatok számára. Az OECD tagországai igyekeznek megvédeni a lakosság jövedelmét, amit a kutatás eredményei is igazolnak.

4.Következtetések és javaslatok

Az analízisek alapján belátható, hogy 2019-évtől egészen 2022-ig nem történt jelentős változás az OECD tagországok adórendszereiben. kutatás során az volt a célom, hogy feltárjam azokat a tényezőket és adózási területeket, amelyekre az OECD tagországainak kiemelt figyelmet kell fordítaniuk. Ezen kívül, a főkomponens-analízis segítségével megerősítést nyert, hogy az egyes országok adórendszerei mennyire szigorúak, és mely gazdasági szereplőket terhelik nagyobb mértékben. Ezeket az eredményeket négy részre osztottam, és végső megállapításként arra jutottam, hogy az OECD tagországai többségében a vállalati jövedelmeket adóztatják, miközben a lakosság jólétének maximalizálására törekszenek. A korrelációs analízis segítségével megtudtuk, hogy a főbb adóterhelési mutatók közül mely tényezők között vannak szorosabb kapcsolatok és ezek hogyan hatnak a gazdasági környezetre. Továbbá az állami bevételekre, vállalati jövedelmekre, fogyasztási jövedelmekre és a lakosság jólétére. A kutatás során a legerősebb kapcsolat az általános forgalmi adó és az állami bevételek között mutatkozott. A kapcsolat erőssége sokat elárul arról, hogy az állami bevételek nagysága függ az általános forgalmi adó mértékétől. Ezenkívül az adórendszerek hatékony működése szempontjából nélkülözhetetlen. A változásokat a 2021 és 2022-es években lehetett eredményesen mérni. Az elemzések során ebben a két évben kiugró változások történtek, amik befolyásolhatták a kapott eredményeket. Végezetül, érdemes folytatni az elemzéseket, mert így egyre több információt kaphatunk arról, hogyan lehet hatékony adórendszert kialakítani. Ennek célja, hogy a méltányosság érvényesüljön a gazdasági szereplők között, és az allokációs mechanizmusok ne rontsák az országok versenyképességét.

Mindezek mellett a javaslataimat a következő képen fogalmazom meg, az adórendszereknek átláthatónak és rugalmasnak kell lenniük a hatékonyság és méltányosság biztosítása érdekében. Az OECD tagországai számára előnyös lenne egy olyan egységes adórendszer kialakítása, amely elősegíti a gazdasági növekedést és javítja az adómorált. Ha az OECD tagországai meg tudnák valósítani ezt a víziót, az nagy lépést jelentene a teljes adóharmonizáció felé. Ezenkívül azt javaslom, hogy az OECD tagországai kezdjék el kivezetni a szükségtelen adóterhelési mutatókat, amelyek haszontalanok és csupán akadályozzák a gazdasági szereplőket abban, hogy tevékenységüket a lehető legmagasabb szinten végezhessék. Az egyszerűség elve

aranyszabályként alkalmazható, hiszen egy adórendszer akkor a leghatékonyabb, ha a gazdasági szereplők számára az adózási folyamatok könnyen követhetők.

5.Összefoglalás

Dolgozatom zárásaként szeretném összefoglalni az olvasott szakirodalom és a kutatási eredmények alapján kialakított gondolataimat. Dolgozatom elején áttekintettem a legfontosabb szakirodalom álláspontjait és kutatási eredményeit az OECD tagországok adózási politikájáról. A dolgozat elején rengeteg információt sikerült összegyűjtenem, amelyek később alapot adtak a dolgozatom megírásához. Ezt követően kiválasztottam azokat a statisztikai elemzési módszereket, amelyek a legalkalmasabbak voltak a pontos méréshez a kutatás során. Az elemzéshez két statisztikai módszert alkalmaztam. A választott elemzési módszerek a korreláció és a főkomponens-analízis elemzési módszerek voltak, amiknek a segítségével összefüggéseket tudtam meghatározni az egyes adóterhelési mutatók között. Továbbá, az OECD tagországokat a főkomponens-analízis segítségével csoportosítani tudtam az adópolitikájuk szerint. Az elemzések során nem történt jelentős változás. A korrelációs elemzés során jelentős kapcsolatokat találtam, amelyek azt mutatják, hogy az országoknak különös figyelmet kell fordítaniuk az adórendszer kialakítására. Végezetül javaslatokat fogalmaztam meg az adórendszer hatékonyságáról és mik azok a tényezők, amik befolyásolhatják az adórendszer működését.

5.1. Zárógondolat

Zárógondolatként meg szeretném említeni, hogy érdemes ezt a területet vizsgálni és kutatni hiszen lehet innovatív megoldásokat kidolgozni, a jelenlegi adózási problémák megoldása érdekében. Véleményem szerint, minden adottság meg van ahhoz, hogy egy olyan adórendszert alkossunk meg ami nem jelent semmiféle hátrányt a gazdasági szereplők számára. Remélem, hogy áttudtam adni azokat a gondolatokat, amik az olvasók számára értékesek lehetnek. Legnagyobb sikernek könyvelném el, ha az adózással kapcsolatos kutatások száma meg nőne és az egyetemi hallgatók és szakemberek kedvet kapnak arra, hogy ebben a témában innovatív megoldásokat és rendszerszemléletet dolgozzanak ki.

Irodalomjegyzék:

- Brys, B., Perret, S., Thomas, A., O'Reilly, P. (2016). OECD Taxation Working Papers. *Tax Design for Inclusive Economic Growth*, 26, 1–66 <https://doi.org/10.1787/5jlv74ggk0g7-en>
- Brys, B., Matthews, S., Owens, J. (2011). OECD Taxation Working Papers. *Tax Reform Trends in OECD Countries*, 1, 1–18 <https://doi.org/10.1787/5kg3h0xxmz8t-en>
- Bordás, P. (2019). Iustum Aequum Salutare, *Okos adózás, mint a fenntartható adójog pillére ?* (pp. 17–25). MTA DE Közzolgáltatási Kutatócsoport.
- Czékus, Á. (2019). Doktori Értekezés. *A tagállami társasági adók és az állami támogatások közötti összefüggések*. 1–190.
- Domokos, L. (2022). *A szilárd adórendszer, mint a költségvetési reziliencia alapfeltétele ellenőrzési tapasztalatok tükrében*. In: Polgári Szemle, XVIII. évf. 1–3. szám 33–47.old.
- Dr. Dankó, L., & Tóth, Zs. (2016). Marketingkaleidoszkóp. *Transzferárazásból fakadó nemzetközi üzleti konfliktusok és alternatív kezelésük hatásvizsgálata*. (pp. 119–139)
- Erdős, É. (2012). *A beruházásösztönzés adójoga*. Miskolci Egyetem.
- Erdős, T., (2014). *Az adózás, a hatékonyság és a gazdasági növekedés kapcsolatának néhány elméleti problémája*. In: Közgazdasági Szemle, (pp. 1–76)
- Erdős, T., (2006). *Gazdaságpolitika és növekedés potenciál: Adózás, megtakarítás, hatékonyság I*. Akadémiai Kiadó.
- Erdős, T., (2006). *Gazdaságpolitika és növekedés potenciál: Adózás, megtakarítás, hatékonyság II*. Akadémiai Kiadó.
- Celikay, F., (2020). Dimensions of tax burden, *A review on OECD countries*. In: Public Finance, (pp. 27–43).
- Arnold, J., (2008). Economics Department Working Papers. *Do tax structures affect aggregate economic ? Empirical evidence from a panel of OECD countries*. 643, 1–28.
- Dackehag, M., & Hansson, A., (2012). *Taxation of income and economic growth: An empirical analysis of 25 rich OECD countries* 6, 1–31
- Organisation for Economic Co-operation and Development (2021). *Tax Administration: Digital Resilience in the COVID-19 Environment*.
- Palazzi, P., (2011). OECD Taxation Working Papers. *Taxation and Innovation*. (9), (pp. 1–77) <https://doi.org/10.1787/5kg3h0sf1336-en>
- Prof. Dr. Lentner, Cs., (2016). Új magyar közigazgatás. In Dr. Gyergyák, F., & Dr. Szabó, A., (Eds.), *Az adórendszer és a közpénzügyek egyes elméleti, jogszabályi és gyakorlati*

összefüggései. (pp. 11–18). Közzolgálati Tisztviselők Szakmai Szervezeteinek Szövetsége.

Reszegi, L., (2010). *Hatékony piac – hatékony vállalat?* Vezetéstudomány - Budapest Management Review, 41 (7-8). (pp. 3–15).

Hagemann, R., (2018). Economic Policy Paper. *Tax policies for inclusive growth: prescription versus practice.* (24). (pp. 1–46).

Macek, R., (2014). The Impact of Taxation on Economic Growth: *Case Study of OECD Countries, Review of Economic Perspectives.* 14, (pp. 309–328)

Carattini, S., Baranzini, A., Thalmann, P., Varone, F., Vöhringer, F., (2017). Environ Resource Econ. *Green Taxes in a Post-Paris World: Are Millions of Nays Inevitable?* (68). (pp. 97–128)

Matthews, S., (2011). OECD Taxation Working Papers. *What is a "Competitive" Tax system ?* (2), (pp. 1–18). <https://doi.org/10.1787/22235558>

Tompa, K., (2019). *Adók gazdasági hatása és a fontosabb adók működési gyakorlata.* Nemzeti Közzolgálati Egyetem.

Diana Rusu, V., & Roman, V., (2018) An empirical analysis of factors affecting competitiveness of C.E.E. countries, *Economic Research-Ekonomska Istraživanja*, 31(1), (pp. 2044–2059). <https://doi.org/10.1080/1331677X.2018.1480969>

Varga, J., (2014). Doktor értekezés tézisei. *A versenyképesség többszintű értelmezése és az innovációval való összefüggései.* Gazdálkodás és Szervezéstudományok Doktori Iskola.

Vigvári, A., (2006). Vissza az alapokhoz. *Tanulmányok a közpénzügyi rendszer reformjáról.* Debreceni Egyetem. *Assessment Instruments of Economic Feasibility of Tax Transformations.* 11(19), (pp. 298–305). <http://dx.doi.org/10.5539/ass.v11n19p298>

Vörös, Gy., (2011). Doktor értekezés tézisei. *Az adó versenyképességre gyakorolt hatása az Európai Unióban.* Gazdálkodás és Szervezéstudományok Doktori Iskola.